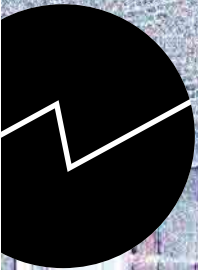
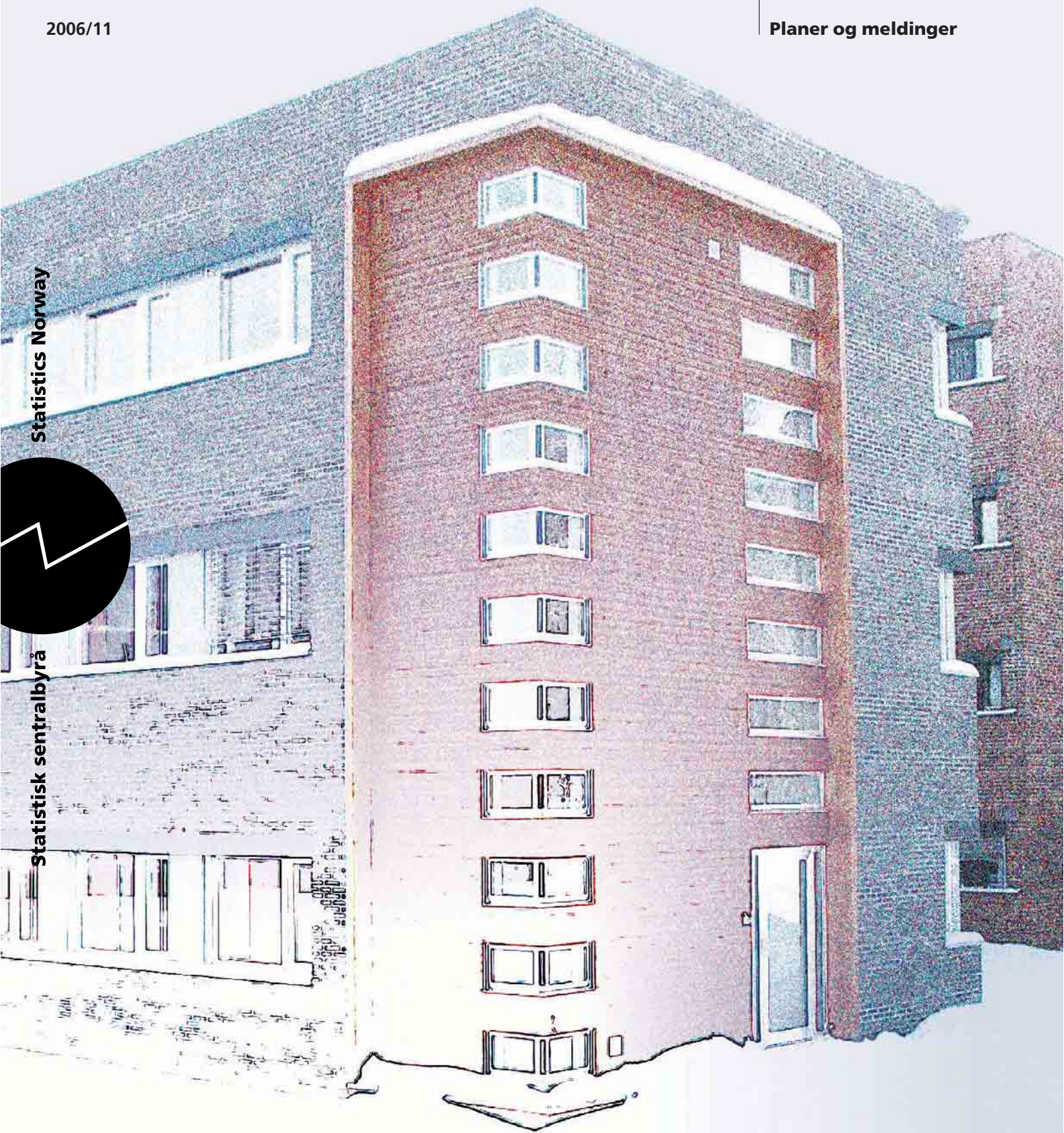

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå

Årsmelding 2005

Dette er Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå (SSB) har hovedansvar for innsamling, bearbeiding og formidling av offisiell, norsk statistikk. Offisiell statistikk og analyser basert på statistikk skal gi allmennheten, næringslivet og myndighetene kunnskap om samfunnets struktur, utvikling og virkemåte. Slik kunnskap styrker demokratiet og gir grunnlag for bærekraftig økonomisk, sosial og miljømessig utvikling. For å kunne fylle sin oppgave må offisiell statistikk utarbeides på uavhengig grunnlag, ha høy kvalitet og være tilgjengelig for alle.

SSB ble etablert i 1876. Det er en faglig uavhengig institusjon som administrativt ligger under Finansdepartementet, og med et eget regjeringsoppnevnt styre.

SSB har en egen lov, «Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå» fra 1989. Loven gir SSB rett til å bestemme hva som skal være offisiell statistikk og ansvar for å samordne all offisiell statistikk i Norge. I tillegg har SSB hovedansvaret fra norsk side for internasjonalt statistisk samarbeid.

SSB er ett av få statistikkbyråer i verden som har en egen omfattende forskningsvirksomhet. Den utgjør et av de største samfunnsvitenskapelige forskningsmiljøene i landet.

ssb.no er hovedkanalen for publisering av offisiell statistikk. Her legges ny statistikk ut hver dag, og brukerne kan selv hente tall fra Statistikkbanken. I løpet av 2005 sto SSB for 791 frigivninger av statistikk fordelt på rundt 300 ulike statistikker. I tillegg produseres papirpublikasjoner, blant annet Statistisk årbok, ulike typer rapporter og tidsskrifter.

I 2005 hadde SSB 536 millioner kroner i inntekter, fordelt med rundt 380 millioner over statsbudsjettet og 156 millioner finansiert direkte av brukerne. Departementene og Norges forskningsråd er de viktigste oppdragsgiverne.

SSB hadde 1. januar 2006 948 ansatte, fordelt med 558 i Oslo og 390 i Kongsvinger. Til sammen utførte de 895 årsverk i 2005. I tillegg var det 166 intervjuere i hele landet.

Innhold

1. SSBs organisasjon	2
2. Styrets beretning	3
3. Regnskapet	6
4. Statistikk om statistikken	10
5. På jobb i SSB	16
6. SSB teller og forteller	20
7. Virksomheten i 2005	22
7.1 Elektronisk dataoverlevering fra næringslivet.....	22
7.2 Populasjonsforvaltning	22
7.3 Økonomisk statistikk og næringsstatistikk	23
7.4 Statistikk for offentlig sektor	24
7.5 Personstatistikk	25
7.6 Forskningsvirksomheten	25
7.7 Tilgjengelighet for brukerne.....	27
7.8 Internasjonalt statistisk samarbeid	27
7.9 Elektronisk samhandling	28
7.10 Arbeid med kvalitet og sikkerhet	29

1. SSBs organisasjon

SSBs toppledelse består av administrerende direktør og direktørene for de åtte avdelingene. Organisasjonen består av tre statistikkavdelinger (økonomisk statistikk, personstatistikk og næringsstatistikk), en forskningsavdeling, en administrasjonsavdeling, en formidlingsavdeling, en avdeling for IT og datafangst og fra 1. januar 2006 en stabsavdeling som i tillegg til staben for administrerende direktør, omfatter Seksjon for statistiske metoder og standarder og Seksjon for internasjonalt utviklings samarbeid.

De fleste avdelingene er organisert i seksjoner, men har mange oppgaver som er organisert på tvers både innenfor og utenfor avdelingene. Forskningsavdelingen er organisert i grupper med hver sin forskningsleder på åremål. Formidlingsavdelingen har en matriseorganisering med to ledere på seksjonssjefs nivå som til sammen har ansvaret for åtte ulike team.

SSB har hatt virksomhet i Kongsvinger siden 1961. Siden midt på 1970-tallet har SSB ekspandert vesentlig i Kongsvinger, og er i dag en institusjon som er fysisk, men ikke organisatorisk, delt mellom Oslo og Kongsvinger. Med unntak av Forskningsavdelingen og Avdeling for næringsstatistikk, har alle avdelingene medarbeidere begge steder. Felles data- og telefonnett, videomøter, tog og buss sørger for daglig kontakt mellom medarbeiderne.

2. Styrets beretning

Et statistisk sentralbyrå er en selvfølgelig del av de fleste nasjoners infrastruktur. Offisiell statistikk gir kunnskap om samfunnets utvikling, og er en forutsetning for demokratisk deltakelse. Slik også i Norge, hvor SSB nyter stor tillit som en institusjon som "teller og forteller". 2005 var et godt år for SSB med omfattende og god statistikkutvikling, viktige forskningsbidrag til forståelsen av det norske samfunnet og en godt tilrettelagt formidling.

Valg og politiske diskusjoner før et valg er en del av demokratiet, så også før Stortinget 2005. Styret er opptatt av at den kunnskapen som god statistikk og forskningsresultater gir, skal bidra til at den politiske debatten handler om veivalg, virkemidler og mål for framtidens norske samfunn. For styret er det en glede å kunne se at aktører i valgkampen baserer seg på SSBs statistikk og analyser for å beskrive virkeligheten.

Internasjonalt statistikk-samarbeid har lange tradisjoner, og det meste av samarbeidet foregår i regi av internasjonale organisasjoner som FN, OECD og IMF. For SSB er mye av oppmerksomheten rettet inn mot det statistiske samarbeidet i EØS, siden dette statistikk-samarbeidet er styrt gjennom bindende rettsakter som også gjelder for Norge. Styret vurderer dette samarbeidet som viktig for å kvalitetssikre statistikken og skape bedre mulighet for internasjonale sammenlikninger.

Demokratibyggning er også grunnlaget for SSBs internasjonale rådgivningsarbeid. Internasjonalt utviklingssamarbeid i regi av SSB har som formål å gi faglig bistand til å bygge opp institusjonell statistikk- og samfunnsplanleggingskapasitet i land i sør og i land i en økonomisk overgangsfase. Virksomheten er i sin helhet finansiert av Utenriksdepartementet/NORAD. Ved utgangen av 2005 hadde SSB langsiktige samarbeidsprosjekter med statistikkbyråene i Angola, Malawi, Mosambik, Eritrea, Albania og Moldova. I tillegg ble det lagt planer for tilsvarende samarbeid med Sør-Sudan, Kasakhstan og Kirgisistan. Styret verdsetter det internasjonale ansvaret SSB tar på denne måten og vurderer dette som et viktig felt i årene framover.

Offisiell statistikk skal tilfredsstillende en rekke kvalitetskrav basert på internasjonal konsensus. Det er altså ikke nok at statistikken er utarbeidet av en offentlig etat. Den norske statistikkloven gir SSB et nasjonalt ansvar for tilsyn og kvalitetsvurdering av all offisiell statistikk. Statistikkrådet, som ble etablert i 2004, er arena for en slik koordinering. Styret setter pris på at SSB i 2005 har arbeidet videre med å beskrive minimumskrav til offisiell statistikk som et viktig bidrag for utviklingen av den offisielle statistikken i Norge. Et annet ledd i dette arbeidet er den omfattende kursvirksomheten i regi av Statistikkrådet for medarbeidere i de forskjellige institusjonene.

Ifølge Oppgaveregisteret i Brønnøysund tilsvarer SSBs andel under 2 prosent av den totale oppgavebyrden for næringslivet i Norge. Likevel er det helt sentralt for kvaliteten i statistikken at skjemautfylling til SSB ikke først og fremst oppleves som en byrde, men som en samfunnsnyttig aktivitet. Styret er derfor fornøyd med at næringslivet nå har muligheter for elektronisk innrapportering. Allerede i 2005, som var det første året hvor alle undersøkelser kunne rapporteres elektronisk, benyttet mer enn hver tredje oppgavegiver seg av denne muligheten. Gledelig er også at en del av skjemaene faller bort, fordi data kan hentes fra sentrale kjedekontorer eller via innhenting hos såkalt tredjepart, for eksempel leverandører.

SSB fikk et godt driftsresultat i 2005 på 12,1 millioner kroner og en overføring til 2006 på 21,4 millioner. Oppdragsvirksomheten utgjorde 29 prosent av de totale inntektene. Oppdragsvirksomheten er viktig for SSB, den gir god direkte kontakt med brukere og bidrar til fornyelse og utvikling av institusjonen. Men for deler av denne virksomheten – som for eksempel miljøstatistikken, hvor SSB har et helhet-

lig statistikkansvar – ville det være gunstig om bevilgningen inngikk i den ordinære statsbevilgningen.

Styret er tilfreds med at administrasjonen ivaretar en god økonomiforvaltning, men er samtidig bekymret for de merknader som er kommet fra Riksrevisjonen i 2005 til regnskapet for 2004. Det er derfor med tilfredshet styret har notert seg at Riksrevisjonens merknader er fulgt opp raskt, godt og grundig av administrasjonen.

SSBs budsjett hadde i 2005 to øremerkede bevilgninger, til henholdsvis omlegging av valutastatistikken med 14,5 millioner kroner og prosjektet elektronisk samhandling med 9,5 millioner kroner. Begge prosjektene er sentrale for SSBs rolle i samfunnet. Omleggingen av valutastatistikken representerer både en overføring av statistikk fra Norges Bank til SSB og en omlegging og utvidelse av statistikken. Siktemålet er en helhetlig beskrivelse av nordmenns økonomiske forbindelser med utlandet både for næringslivet, offentlig sektor og for den enkelte av oss. I tråd med økt globalisering blir denne delen av norsk økonomi stadig viktigere. SSB har nå totalansvaret, og de første publiseringene kom i 2005.

Elektronisk samhandling er et langsiktig prosjekt om videreutvikling og brukerrettet tilpasning av SSBs datafangst- og informasjonssystemer. Elektronisk samhandling dekker både videreutvikling av elektronisk datafangst fra oppgavegiverne, gjenbruk av data mellom statlige etater og samordnet formidling av norsk offisiell statistikk gjennom en portalstruktur. SSB feiret i 2005 10-årsjubileum for en spennende utvikling av SSBs kommunikasjon med omverden via ssb.no. Neste fase skal utvikles i tråd med Regjeringens eNorge-plan, som vektlegger åpne løsninger og felles grensesnitt på tvers av systemer og etater. Styret vil følge utviklingen i prosjektet med stor interesse fordi det både ivaretar en mer effektiv informasjonsformidling og sikrer nye og brukervennlige løsninger.

Det ble i 2005 tatt initiativ til å utvikle statistikk og indikatorer for å vurdere ressursbruk i statlig sektor, StatRes-prosjektet. SSB har i dag omfattende statistikk om statlig sektor, men det er nødvendig å utvikle indikatorer og oversikt slik at informasjonen blir enklere å forstå og lettere tilgjengelig. Dette viktige arbeidet er initiert av Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

SSB har et av landets største samfunnsvitenskapelige forskningsmiljøer og er et av de få statistikkbyråene i verden som har en omfattende forskningsvirksomhet som del av sin virksomhet. Styret vurderer SSBs forskningsvirksomhet til å være på et høyt internasjonalt nivå, og setter pris på forskningsvirksomhetens uavhengige rolle. Det er videre gjennom årene utviklet et godt samarbeid mellom forskning og statistikk i SSB, slik at forskerne gir tilbakemelding til statistikkprodusentene på kvaliteten av statistikken. Dette er et viktig samspill internt i organisasjonen som er av stor betydning for kvaliteten på norsk offisiell statistikk. Like viktig for statistikk-kvaliteten er tilbakemelding fra andre forskere og forskningsinstitusjoner. Styret er fornøyd med arbeidet som er gjort for å gjøre statistikkens mikrodata lett tilgjengelig for andre forskere og forskningsinstitusjoner.

SSBs gjeldende strategi ble vedtatt i 2002 og har vært et godt grunnlag for utvikling av virksomheten de siste årene. I løpet av en femårsperiode skjer det imidlertid endringer i samfunnet, i rammene for virksomheten og internt i SSB. Det er derfor vedtatt å utarbeide en ny strategi basert på hovedelementene i den eksisterende. Styret vurderer også selve strategiprosessen som et grunnleggende element for å øke kunnskapen og bevisstheten om nødvendige endringsprosesser både i organisasjonen og for styrets eget vedkommende.

Styret takker Hege Torp som gikk av som styreleder sommeren 2005, for mange års solid innsats som styremedlem og styreleder. Styret takker også Eva Hildrum som ved nyttår avsluttet sin styregjering etter mange år som nestleder og fungerende leder siste halvår.

Styret vil også rette en takk til Øystein Olsen for godt gjennomført første år som direktør for SSB. Styret takker SSBs dyktige medarbeidere. Deres innsats er avgjørende for den solide og sentrale rollen SSB spiller i det norske samfunnet.

Ansvar og oppgaver som er lagt til styret i Statistisk sentralbyrå er omtalt i statistikkloven (*Lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå*). Der står det at styret skal behandle og fastsette langtidsprogram, budsjettforslag og årlig arbeidsprogram etter forslag fra administrerende direktør, og legge disse sakene sammen med årsmelding for Statistisk sentralbyrå fram for Finansdepartementet. Styret skal ellers føre alminnelig tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med virksomheten i Statistisk sentralbyrå.

Frøydis Langmark

Direktør Frøydis Langmark, leder

Lars-Erik Borge

Professor Lars Erik Borge, nestleder

Thor Bjarne Bore

Kirkerådsleder Thor Bjarne Bore

Hanne Marit Svensrud

Førstekonsulent Hanne Marit Svensrud

Einar Hope

Professor Einar Hope

Ida Helliesen

Finansdirektør Ida Helliesen

Bak fra venstre: Lars-Erik Borge, Frøydis Langmark, Hanne Marit Svensrud.

Foran fra venstre: Thor Bjarne Bore, Ida Helliesen, Einar Hope.

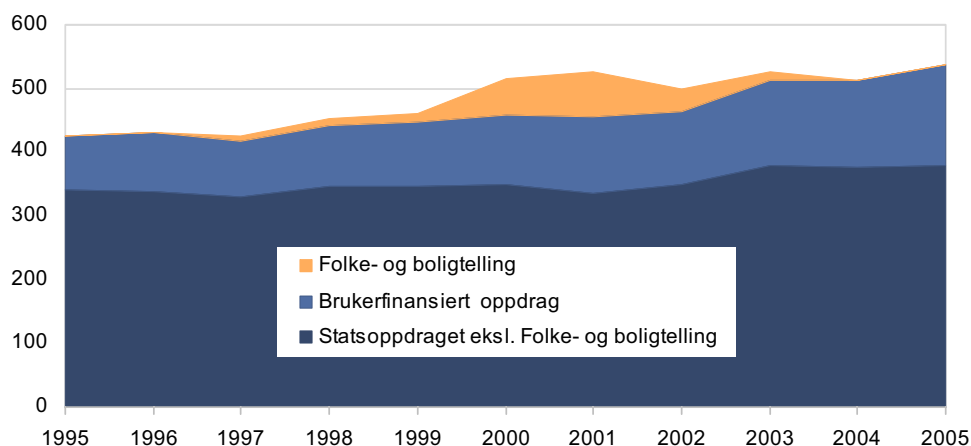
Eilev A. Meland er nytt styremedlem fra 2006.

3. Regnskapet

Et godt år for SSB

SSBs driftsresultat for 2005 er 12,1 millioner kroner. Dette er 14,1 millioner bedre enn i 2004. Med overførte midler fra 2004 på 9,4 millioner kroner, blir overføringen til 2006 på 21,4 millioner. Aktivitetsnivå og inntektene fra brukerfinansierte oppdrag viser oppgang i 2005 og utgjør nå 29 prosent av de totale inntektene til SSB.

Historisk regnskap. Inntekter 1995-2005, i faste 2005-priser. Millioner kroner

Figuren viser at den inflasjonsjusterte inntekten for statsoppdraget har hatt en forsiktig vekst, mens brukerfinansierte oppdrag har hatt en noe større vekst. Folke- og bolig tellingen hadde siste året i 2005, med bare mindre oppfølgingsoppgaver.

Økte inntekter for de brukerfinansierte oppdragene

SSBs samlede driftsinntekter i 2005 var 536,2 millioner kroner. Dette er 34,6 millioner høyere enn i 2004. Det er økte inntekter fra brukerfinansierte oppgaver som er hovedårsaken til denne økningen. Økningen er på 25,5 millioner kroner. Av dette er 2,6 millioner forskuddsbetalinger for oppgaver som skal utføres i 2006.

Fortsatt er det departementer og andre statsetater som er de viktigste oppdragsgiverne. Inntektene fra disse utgjorde 54 prosent av de brukerfinansierte inntektene i 2005. Andelen som ble finansiert av Norges forskningsråd var 13 prosent.

Økning i aktiviteten

I 2005 ble de totale driftsutgiftene 524 millioner kroner, som er 20,5 millioner høyere enn i 2004. Lønnsutgiftene økte mest med 15,9 millioner kroner. Økningen skyldes i hovedsak merutgifter knyttet til lønnsoppgjøret i 2005, samt økte aktiviteter på den brukerfinansierte virksomheten.

Driftsutgiftene til varer og tjenester økte med 4,6 millioner.

Driftsresultat og overføringer til neste år

Regnskapet for 2005 viser et driftsresultat på 12,1 millioner kroner, og det er 14,1 millioner bedre enn resultatet i 2004. Overføringen fra 2004 var på 9,2 millioner kroner, og den gir en samlet overføring på 21,4 millioner til 2006.

Investeringsnivået har økt

Bevilgningen til større anskaffelser var 10,1 millioner kroner, mens utgiftene i 2005 ble på 7,7 millioner, som er 2,8 millioner høyere enn i 2004. IT-investeringer utgjør hoveddelen av anskaffelsene og disse går i bølger og vil vanligvis ikke samsvare med kalenderåret.

Årsregnskap 2005. Samlet oversikt (sum statsoppdraget, folke- og bolig tellingen og brukerfinansierte oppdrag. Eksklusiv større nyanskaffelser). 1 000 kroner

	Noter	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Regnskap 2005	Budsjett 2006
Statsbevilgning	2	357 655	363 100	362 700	368 700
Oppdragsinntekt	9	131 583	134 937	157 177	158 922
Lønnskompensasjoner	3	-	-	3 500	-
Refusjoner	4	12 303	-	12 862	-
Sum inntekter og refusjoner ...		501 541	498 037	536 239	527 622
Lønnsutgifter	5, 10	347 490	348 099	363 425	363 899
Driftsutgifter	1, 6, 10	156 006	149 671	160 626	164 487
Sum utgifter		503 496	497 770	524 051	528 386
Driftsresultat	7, 8, 11	-1 955	267	12 188	-764
Overføringer fra året før		11 200	9 245	9 245	21 433
Overføringer til neste år	7, 8, 11	9 245	9 512	21 433	20 669

Regnskapsprinsipp

SSB fører sine regnskaper etter kontantprinsippet. Dette betyr at regnskapet viser de utgifter og inntekter som er betalt i regnskapsåret. For brukerfinansierte oppdrag vil derfor bare de inntekter hvor betaling er mottatt inngå i regnskapet. Utestående fordringer framkommer ikke.

Statsoppdraget eksklusiv folke- og bolig tellingen. 1 000 kroner

	Noter	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Regnskap 2005	Budsjett 2006
Statsbevilgning	2	357 655	363 100	362 700	368 700
Lønnskompensasjoner	3	-	-	3 500	-
Refusjoner	4	12 303	-	12 862	-
Sum inntekter og refusjoner ...		369 958	363 100	379 062	368 700
Lønnsutgifter	5	258 552	254 306	267 477	257 442
Driftsutgifter	6	112 561	107 313	99 572	110 844
Sum utgifter		371 113	361 619	367 049	368 286
Driftsresultat	7	-1 155	1 481	12 013	414
Overføringer fra året før		3 957	2 802	2 802	14 815
Overføringer til neste år	7	2 802	4 283	14 815	15 229

Folke- og bolig tellingen. 1 000 kroner

	Noter	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Regnskap 2005	Budsjett 2006
Statsbevilgning		-	-	-	-
Sum inntekter og refusjoner .		0	0	0	0
Lønnsutgifter		1 946	560	573	0
Driftsutgifter		1 094	1 194	615	567
Sum utgifter		3 040	1 754	1 187	567
Driftsresultat	8	-3 040	-1 754	-1 187	-567
Overføringer fra året før		4 794	1 754	1 754	567
Overføringer til neste år	8	1 754	0	567	0

Brukerfinansierte oppgaver. 1 000 kroner

	Noter	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Regnskap 2005	Budsjett 2006
Inntektskrav i statsbudsjettet		110 100	113 700	125 000	127 300
Merinntekt		21 483	21 237	32 177	31 622
Oppdragsinntekt		131 583	134 937	157 177	158 922
Sum inntekter	9	131 583	134 937	157 177	158 922
Lønnsutgifter		86 991	93 233	95 375	106 457
Driftsutgifter		42 353	41 164	60 440	53 076
Sum utgifter	10	129 344	134 397	155 814	159 533
Driftsresultat	11	2 239	540	1 363	-611
Overføringer fra året før		2 449	4 689	4 689	6 052
Overføringer til neste år	11	4 689	5 229	6 052	5 441

Større nyanskaffelser. 1 000 kroner

	Noter	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Regnskap 2005	Budsjett 2006
Statsbevilgning	12	7 936	10 100	10 100	9 300
Sum utgifter	13	4 893	10 100	7 753	11 950
Driftsresultat	14	3 043	0	2 347	-2 650
Overføringer fra året før		1 645	4 688	4 688	7 035
Overføringer til neste år	14	4 688	4 688	7 035	4 385

Noter til tabellene

1 Samlede utgifter til varer og tjenester

Spesifikasjon driftsutgifter	Regnskap 2003. 1 000 kroner	Regnskap 2004. 1 000 kroner	Regnskap 2005. 1 000 kroner
Mask., inv. utstyr, pc	15 807	13 395	8 831
Forbruksmateriell	5 855	4 611	5 058
Reiseutgifter, kurs m.m.	22 885	26 588	26 727
Kontortjenester m.m.	54 960	53 936	49 021
Konsulenttjenester	21 690	13 389	15 240
Bibliotek	1 184	1 235	1 274
Vedlikehold og drift	173	158	5 331
Vedlikehold av bygg/anlegg	2 300	1 126	1 779
Bygningers drift og lokalleie	40 920	41 568	47 365
Sum driftsutgifter	165 774	156 006	160 626

Samlet driftsutgifter i 2005 var 160,6 millioner kroner, 4,6 millioner kroner høyere enn i 2004. Dette skyldes blant annet økte utgifter til konsulenttjenester og drift av bygningene og lokalleie. Kontoplanen for 2005 er endret i forhold til 2004. Utgiftsøkning på kontoen for vedlikehold og drift må derfor ses i forhold til utgiftsreduksjon på kontoen for maskiner, inventar.

2 Statsoppdraget

Bevilgningen var i 2005 8,5 millioner høyere enn i 2004. I løpet av regnskapsåret fikk SSB et rammekutt på 0,4 millioner kroner og kompensasjon for lønnsoppgjøret på 3,5 millioner. Den reviderte statlige bevilgningen ble dermed på 366,2 millioner kroner. Av dette var 24 millioner øremerket til prosjektene elektronisk samhandling med 9,5 millioner kroner og omlegging av valutastatistikken med 14,5 millioner.

3 Lønnskompensasjon

I løpet av 2005 fikk SSB en kompensasjon for lønnsoppgjøret på 3,5 millioner kroner.

4 Syke- og fødselsrefusjoner

Refusjoner av syke- og fødselspenger for 2005 ble på 12,8 millioner kroner. Det var en svak økning fra 2004 knyttet til at sykefraværet økte fra 4,5 prosent i 2004 til 4,9 prosent i 2005.

- 5 *Lønnsutgifter på statsoppdraget* Lønnsutgiftene viser en økning på 8,9 millioner i forhold til 2004.
- 6 *Driftsutgifter på statsoppdraget* Utgiftene til varer og tjenester ble redusert med 12,9 millioner kroner fra 2004 til 2005. Utgiftsreduksjonen gjelder blant annet kontortjenester og reiseutgifter.
- 7 *Driftsresultat på statsoppdraget* Driftsresultatet er 12 millioner kroner, som er 13,1 millioner kroner bedre enn driftsresultatet i 2004 og 8,9 millioner kroner bedre enn revidert budsjett for 2005. Dette skyldes i hovedsak lavere forbruk på varer og tjenester.
- 8 *Driftsresultat folke- og bolig tellingen* Folke- og bolig tellingen får et negativt driftsresultat på 1,2 millioner kroner. Dette skyldes at posten hadde bare overførte midler fra 2004. Overførte midler på 567 000 kroner søkes overført til 2006. Midlene skal blant annet benyttes til arbeidet med Boligadresseprosjektet.
- 9 *Brukerfinansierte oppgaver* Inntektene fra brukerfinansierte oppgaver i 2005 var 157,1 millioner kroner. Dette er en økning på 25,5 millioner fra 2004. Kontantprinsippet gjør at inntektene svinger mer fra år til år enn et regnskap etter anordningsprinsippet ville gjort.

Brukerfinansierte oppdrag, etter kunde gruppe. 2004 og 2005

	2004		2005	
	Mill. kroner	Prosent	Mill. kroner	Prosent
I alt	131,5	100	157,1	100
Departementer	41,8	32	42,4	27
Andre statlige kunder	28,4	22	41,9	27
Private kunder	13,0	10	13,6	9
Kommunale kunder	1,3	1	1,8	1
Utenlandske kunder	18,6	14	27,9	18
Forskningsinstitutter og universiteter	9,5	7	9,3	6
Norges forskningsråd	18,8	14	20,1	13

Departementer og andre statsetater er de viktigste oppdragsgiverne og bidrar med om lag 54 prosent av de brukerfinansierte inntektene. Tabellen er, som regnskapet, basert på kontantprinsippet. Inntektsfordelingen og særlig nominelle beløp blir derfor påvirket av innbetalingsforskyvningene.

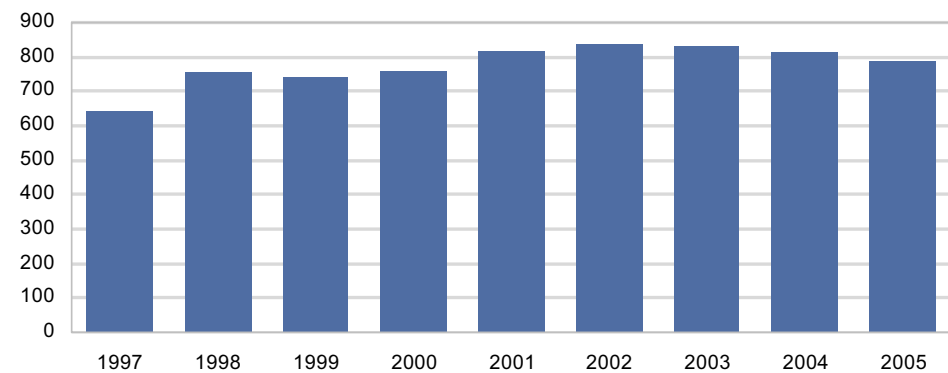
- 10 *Utgifter brukerfinansierte oppgaver* Regnskapet for 2005 viser at utgiftene til brukerfinansierte oppgaver var 155,8 millioner kroner, en økning på 26,4 millioner fra 2004. Økningen skyldes økte aktiviteter i 2005.
- 11 *Driftsresultat brukerfinansierte oppgaver* Regnskapet viser et overskudd på 1,3 millioner kroner. Det er 0,8 millioner kroner lavere enn resultatet i 2004. Samlet utestående ved utgangen av 2005 var 12,2 millioner kroner, en økning på vel 3 millioner fra 2004.
- 12 *Statsbevilgning til større nyanskaffelser* Statsbevilgningen til større nyanskaffelser var på 10,1 millioner kroner i 2005, som er 2,1 millioner kroner mer enn i 2004.
- 13 *Utgifter større nyanskaffelser* Utgiftene til store anskaffelser var 2,8 millioner kroner høyere enn i 2004. Dette skyldes blant annet etableringskostnader til nytt lønns- og personaldatasystem og ny kabling i tilbygget i Kongsvinger.
- 14 *Driftsresultat større nyanskaffelser* Driftsresultatet til større nyanskaffelser var 2,3 millioner kroner. Med overføringen fra 2004 var overføringen til 2005 7 millioner.

4. Statistikk om statistikken

Frigivninger av statistikk

Det var 791 frigivninger av statistikk i 2005, 24 færre enn i 2004. Nedgangen skyldes at statistikken over vannmagasinenes fyllingsgrad ble overtatt av NVE med 50 frigivninger på årsbasis. Ser man bort fra dette, har det vært en økning i det øvrige på ca. 25 frigivninger i 2005.

Antall frigivninger av statistikk. 1997-2005

Nye løpende statistikkpubliseringer

- Lønnsstatistikk. Arbeidskraftskostnadsindekser, kvartalsvis
- Framskriving av innvanderbefolkningen, vanligvis hvert tredje år
- Grensehandel, kvartalsvis
- Helseregnskap, årlig
- Institusjonelt sektorregnskap. Husholdninger og ideelle organisasjoner, kvartalsvis
- Lufttransport, kvartalsvis
- Nye flerbolighus, prisindeks, halvårlig
- Regnskapsstatistikk for offentlig eide ikke-finansielle foretak, årlig
- Sametingsvalget, hvert fjerde år
- Spesialisthelsetjenesten, rusbehandling, årlig
- Videregående opplæring og annen videregående utdanning, årlig

Endringer i statistikker/ datainnsamlinger

Alle endringer i statistikker og i datainnsamlinger registreres. Dette er ledd i arbeidet med å hindre unødvendige utvidelser i skjema og dobbeltinnhenting av opplysninger. I 2005 ble det registrert følgende endringer i løpende statistikkproduksjon:

- Miljøvernkostnader i industri og bergverk – utvidelse av undersøkelsen til også å omfatte avfall og vannforbruk
- Utenriksregnskapet, endret fra månedlig til kvartalsvis publisering og endring i datainnsamlingen
- Statistikk om barne- og familievern ble endret fordi barne- og familievern gikk over fra å være fylkeskommunal til statlig
- Bransjestatistikk for livs- og skadeforsikringsselskaper er etablert som en egen statistikk og ble tidligere publisert som en del av statistikken om livs- og skadeforsikring
- Strukturstatistikk for avløps- og renovasjonsvirksomhet er skilt ut fra strukturstatistikk for personlig tjenesteyting

Vedtak i 2005 om bruk av oppgaveplikt og/eller tvangsmulkt

Avgjørelser etter statistikkloven om å innføre opplysningsplikt og benytte tvangsmulkt blir tatt i hvert enkelt tilfelle. I 2005 ble det besluttet å benytte statistikklovens bestemmelser om oppgaveplikt for følgende undersøkelser:

- Utenrikstransaksjoner
Innhenting av data fra internasjonale selskaper
Innhenting av data fra finansielle institusjoner
Bruk av valutaregisteret
- Regnskapsstatistikk, bruk av data fra Brønnøysundregistrene
- Lastebilundersøkelsen, innhenting av data fra leasingselskaper
- Innhenting av data til prisindeks for juridisk tjenesteyting (også vedtak om rett til bruk av tvangsmulkt)
- Innhenting av data til prisindeks for rengjøringsvirksomhet (også vedtak om rett til bruk av tvangsmulkt)
- Innhenting av data til statistikk om kollektivtransport (også vedtak om rett til bruk av tvangsmulkt)

Inntekter fra ilagt tvangsmulkt inngår ikke i SSBs regnskap. Disse inntektene blir ført sentralt i statsregnskapet. Inntektene fra tvangsmulkt ble 7 millioner kroner, ca. 345 000 kroner mindre enn i 2004.

Nedlegging av statistikker

Vannmagasinenes fyllingsgrad, ukesstatistikk ble overtatt av Norges vassdrags og energidirektorat med virkning fra 1. januar 2005.

Skjemautfylling for næringslivet

Det er en økning i oppgavebyrden fra 2004 med 13 årsverk. Et samarbeid mellom Norges Bank, Toll- og avgiftsdirektoratet og SSB om utenriksrapportering har ført til en samlet reduksjon på 26 årsverk ved overføring av statistikkansvaret fra Norges Bank til SSB, mens det gir en økning for SSB.

Oppgavebyrde. 2001-2005. Årsverk¹

	2001 ²	2002	2003	2004	2005
I alt	177	179	180	171	184
Næringsliv i alt	97	91	91	97	102
Næringsliv ekskl. UT ³	97	91	91	86	84
Andre	80	88	89	74	82

¹ Gjennomgang og kontroll av produktregisteret kan føre til justeringer av tallene for tidligere år.

² Oppgavebelastningen knyttet til Folke- og boligtellingsen 2001 er ikke regnet med i tallene for 2001. Anslått oppgavebyrde er 368 årsverk.

³ For nærmere forklaring av UT, se side 23.

Elektronisk innrapportering

Fra og med 2005 kan alle som skal rapportere inn fra næringslivet, rapportere elektronisk via AltInn eller SSBs egen Idun-løsning. Fra og med 2006-innrapporteringen er målet at AltInn og Idun skal oppfattes som én felles løsning for brukerne. I 2005 var det ca. 33 prosent av næringslivsenhetene som benyttet seg av den elektroniske innrapporteringen. I tillegg kommer elektronisk innrapportering fra kjedekontorer på vegne av 9 400 forretninger til detaljomsetningsindeksen.

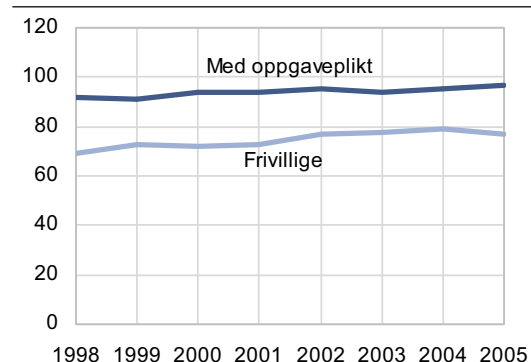
Svarprosent

SSBs rett til å beslutte at næringslivet har plikt til å levere inn skjema fører selvsagt til at svarprosenten blir svært høy. I de frivillige undersøkelsene er svarprosenten vesentlig lavere, men likevel stabil og tilfredsstillende.

Skjemautfylling for næringslivet

I 2005 var det 82 prosent av foretakene som ikke ble bedt om å rapportere til SSB, en økning fra 78 prosent i 2004. Det er de største bedriftene som har den største oppgave-

Svarprosent. 1998-2005

byrden ved at nærmere 90 prosent av bedriftene med flere enn 20 ansatte var med i undersøkelser i 2005. I Norge er det svært mange små bedrifter og det er helt nødvendig også å ha opplysninger fra et utvalg av disse bedriftene for å få et godt bilde av utviklingen i samfunnet. I 2005 var det likevel 40 prosent av bedriftene med 10-19 ansatte og 86 prosent av bedriftene med under 10 ansatte som ikke måtte fylle ut skjema til SSB.

Bedrifter/foretak som ikke er med i undersøkelser, etter antall ansatte. 2005. Prosent

	Totalt	Antall ansatte		
		0-9	10-19	20 eller flere
Bedrifter/foretak	81,7	85,9	40,6	12,6

Det vil fortsatt være slik at de største bedriftene får størst oppgavebyrde, men for å bidra til en bedre fordeling mellom de små/mellomstore ble det i 2005 satt i gang arbeid etter disse retningslinjene: Antall perioder foretaket deltar i en undersøkelse begrenses, antall undersøkelser foretaket deltar i begrenses og flest mulig foretak gis perioder med fritak for undersøkelser.

Antall foretak fordelt på antall undersøkelser og ansatte. 2005

Antall undersøkelser	Antall foretak	Antall ansatte		
		0-9	10-19	20 eller flere
I alt	329 287	305 371	13 476	10 440
0	269 169	262 375	5 475	1 319
1	45 322	38 871	4 314	2 137
2-4	11 999	4 057	3 469	4 473
5-9	2 352	67	211	2 074
10 +	445	1	7	437

Publisering

Det ble utgitt 127 ordinære papirpublikasjoner i 2005. Nedgangen fra 2004 skyldtes tilfeldige variasjoner ved at det kom færre analysepublikasjoner i 2005. I 2005 ble en rekke eldre publikasjoner lagt ut på ssb.no. Hver 10. årbok fra 1880 og fram til i dag er nå tilgjengelig på ssb.no. Målet er at alle SSBs publikasjoner fra tiden før Internett skal finnes på ssb.no i løpet av noen år.

Titler i ulike publikasjonsserier og utgivelser. 1996-2005

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Utgivelser i alt	258	268	286	316	284	274	161	170	153	127
Norges offisielle statistikk ¹	83	76	61	64	48	66	46	47	28	27
Analysepublikasjoner ²	66	77	84	97	95	107	74	82	104	74
Andre utgivelser	109	115	141	155	141	101	41	41	21	26
- Økonomiske analyser	9	9	9	9	9	6	6	6	6	6
- Samfunnsspeilet	4	4	6	6	6	6	5	6	6	6

¹ I tillegg kommer 501 hefter fra Folke- og boligtellingsen 2001, utgitt 2003.

² Tallet omfatter Rapporter, Reprints, Discussion papers, Statistiske analyser og Sosiale og økonomiske studier.

I tillegg publiserte SSB 56 utgivelser i serien Notater som nå også publiseres på ssb.no. Serien Notater er hovedsakelig beregnet på intern bruk med bare begrenset ekstern interesse. Det kan for eksempel være dokumentasjonsnotater, utredninger, metodestudier, forprosjekter eller pilotundersøkelser – alt med en viss statistikkfaglig forankring eller relevans.

To utgivelser i serien Sosiale og økonomiske studier

- Urban and regional labour market mobility in Norway
- Folketellinger gjennom 200 år

Ni utgivelser i serien Statistiske analyser

- Immigration and Immigrants 2004
- Norsk mediebarometer 2004
- Hundre års ensomhet? Norge og Sverige 1905-2005
- Natural Resources and the Environment 2004. Norway

- Nøkkeltall om Informasjonssamfunnet 2004
- Seniorer i Norge
- Norsk kulturbarometer 2004
- Utdanning 2005 – deltakelse og kompetanse
- Naturressurser og miljø 2005

*Forskningsvirksomheten –
publisering utenfor SSB*

Internasjonal publisering er viktig for forskningsvirksomheten. Det var en viss økning i antall utenlandske bøker og bokartikler og en viss nedgang i antall tidsskriftartikler fra 2004 til 2005.

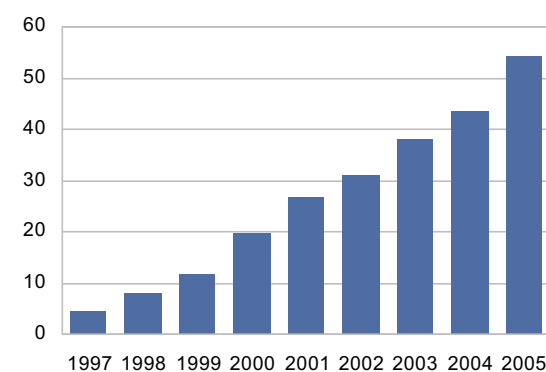
Ekstern publisering. 1996-2005

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tidsskriftartikler	28	20	39	24	41	35	34	38	50	41
- Utenlandske tidsskrift.....	21	13	17	15	28	22	17	22	30	27
- Norske tidsskrift	7	7	22	9	13	13	17	16	20	14
Bøker og bokartikler	8	7	4	13	18	17	8	10	10	17
- Utenlandske	5	-	2	12	13	12	5	8	4	13
- Norske	3	7	2	1	5	5	3	2	6	4

Oppslag på ssb.no

I 2005 var det 54,2 millioner websider som ble hentet fra ssb.no, mens det i 2004 var 43,4 millioner. Av dette utgjør navnestatistikken over 10 millioner og engelske sider noe over 7 millioner. Det har vært en sterk økning i datamengden som er lastet ned, fra 0,7 til 1,2 terabyte i 2005. Flest brukere kommer til ssb.no fra søketjenesten Google. Søkeroboter sto for om lag 30 prosent av oppslagene i 2005.

**Antall websider hentet fra ssb.no. 1997-2005.
Millioner**

Statistikkbanken

Statistikkbanken inneholdt 1 848 tabellmatriser ved utgangen av 2005, det vil si en økning på 38 prosent fra utgangen av 2004. To tredjedeler av alle statistikkene hadde full dekning med alle tall i Statistikkbanken, mot bare en tredjedel i 2004. Bruken av Statistikkbanken målt ved antall tabelluttak økte med 47 prosent fra 2004 til 2005, og i 2005 ble det tatt ut ca. 53 000 tabellmatriser hver måned.

*Henvendelser til SSBs
bibliotek*

Nedgangen i antall henvendelser til Bibliotek- og informasjonssenteret fortsatte også i 2005. Nedgangen skyldes økt bruk av ssb.no.

Utlån fordelt på ulike brukergrupper. 2003-2005

	2003	2004	2005
Ansatte i SSB	2 086	2 276	2 221
Andre bibliotek	1 242	1 272	1 182
Private/institusjoner	637	649	702
Totalt	3 965	4 197	4 105

Henvendelser fra eksterne. 2003-2005

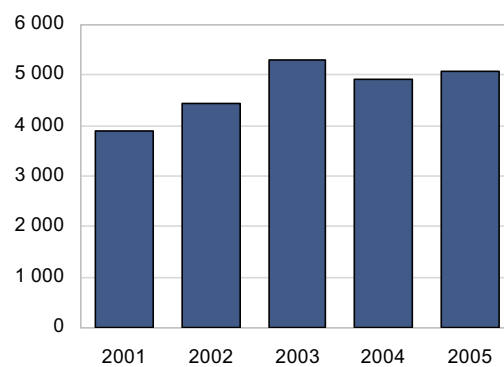
	2003	2004	2005
E-post	5 472	5 610	5 359
Telefon	3 132	2 942	2 645
Eksterne besøkende	848	735	713
Totalt	9 452	9 287	8 717

Eksterne kurs I 2005 ble det også avholdt 56 eksterne kurs og seminarer med drøyt 1 500 deltakere mot 40 kurs og 1 000 deltakere i 2004. Det har vært holdt 14 KOSTRA-kurs for lokalpolitikere i hovedsak på det sentrale østlandsområdet, og i regi av Statistikkrådet har det vært holdt elleve kurs innenfor metode og ulike fagtemaer. Studenter, skoleelever, forlag og Stortinget har lært om tilbudet på ssb.no.

Høringer SSB er ofte høringsinstans ved utarbeiding av nye lover og forskrifter og for offentlige utredninger (NOU-serien). I 2006 ble det utarbeidet 66 høringsuttalelser med omfattende gjennomgang.

Mediebruk Statistikk fra SSB blir daglig referert i norske medier, og viser at SSB er en viktig informasjonskilde i samfunnet. Et utvalg av de største elektroniske mediene (Dagsavisen, Dagens Næringsliv, Aftenposten, Nationen, Drammens Tidende, Stavanger Aftenblad, Adresseavisen, Bergens Tidende, Sunnmørsposten, Fædrelandsvennen, Nordlys, NRK og TV2) viser at det i 2005 var vel 5 000 henvisninger til SSB – en liten økning fra året før.

SSB i media. 2001-2005

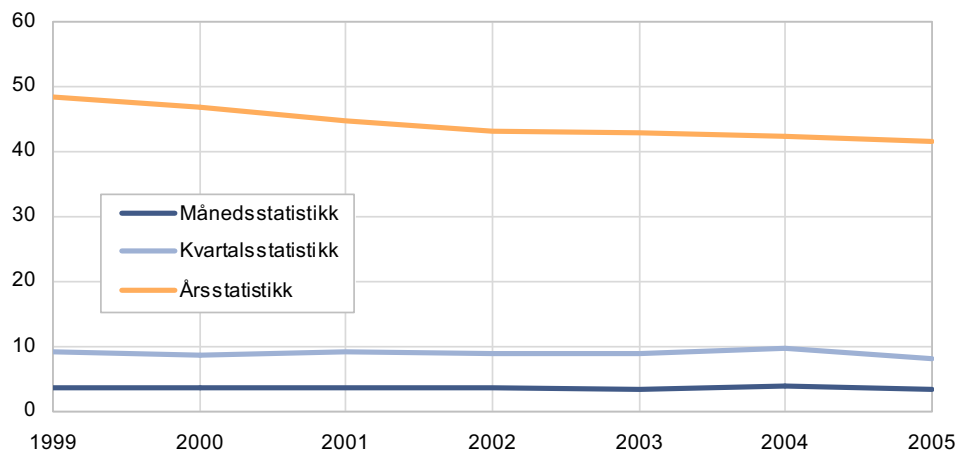
Målbruk – nynorskprosent SSB oppfyller langt på vei målloven med hensyn til fordeling av bokmål og nynorsk i eksterne tekster. Av de daglige statistikkfrigivningene var 33 prosent på nynorsk, men av papirpublikasjonene var knapt 9 prosent på nynorsk. SSBs skjemaer er tilgjengelig både på bokmål og nynorsk, og 37 prosent av stillingsutlysningene i 2005 var på nynorsk. I 2005 lagde SSB 16 brosjyrer, sju av dem (44 prosent) var på nynorsk.

Punktlighet og aktualitet Internasjonalt – og i Norge – er det krav til offisiell statistikk at den skal varsles på forhånd, og at den skal publiseres på det tidspunktet den er varslet. Denne forutsigbarheten viser at ulike interesser utenfor statistikkbyråene ikke kan påvirke statistikken slik at den kommer på et tidspunkt som passer dem. Derfor er det viktig at statistikken verken kommer for tidlig, eller for sent. I 2005 var det 10 prosent av de annonserte statistikkfrigivningene som ikke kom til varslet tidspunkt.

Punktlighet. Avvik i forhold til annonsert tidspunkt. 1997-2005. Prosent

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Avvik i alt	14	10	13	15	13	10	8	11	10
For tidlig	6	2	4	2	3	2	2	2	3
For sent	8	8	9	13	10	8	6	9	7

Skal statistikken oppleves som nyttig for brukerne, er det viktig at den er mest mulig aktuell, og at det ikke er for lenge siden perioden statistikken beskriver. Statistikkens aktualitet måles med antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir frigitt. Dette er den vanlige måten å måle aktualitet på også internasjonalt.

Aktualitet. 1999-2005. Antall uker fra produksjonstid til publisering**Ressursbruk på ulike områder**

Knapt halvparten av tidsbruken i SSB brukes til ren statistikkproduksjon. Vel 20 prosent av tiden brukes til utviklingsprosjekter i statistikk, forskning og analyse. Oversikten viser ressursfordelingen når fravær (ferie, sykdom og permisjoner) er holdt utenfor.

Timeverk, etter virksomhetstype. Eksklusiv fravær. 1999-2005. Prosent

Virksomhetstype	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Antall årsverk (unntatt fravær)	674	696	702	709	715	716	711
Løpende statistikkproduksjon	53	53	53	52	51	50	49
Utviklingsprosjekter, statistikk	7	9	10	10	10	10	11
Forskning og analyseprosjekter	10	10	10	11	12	12	13
Administrasjon og planlegging	10	9	10	10	11	10	10
Interne støttefunksjoner	19	19	18	17	17	18	17

Stabil tillit til SSB

75 prosent av befolkningen har stor tiltro til SSB, viser MMIs siste undersøkelse om befolkningens tiltro til 27 ulike norske institusjoner. Dette er omtrent samme andel som tidligere, og plasserer SSB på en sjetteplass etter politiet, forbrukerombudet, NRK, bankene og utdanningsystemet.

Som tidligere er det også denne gangen en relativt stor andel av de spurte (11 prosent) som sier at de ikke har noen oppfatning av SSB ("vet ikke/ubesvart"). Utelater vi denne gruppen og rangerer på grunnlag av dem som faktisk har en oppfatning, kommer SSB på en tredjeplass (etter politiet og forbrukerombudet).

SSB gjennomførte i 2005 en brukerundersøkelse rettet mot registrerte brukere. Den ble besvart av 61 prosent og viste at brukerne er godt fornøyde med statistikken SSB produserer, ssb.no, Statistikkbanken og SSBs service. Ifølge brukerne er kvaliteten på statistikken det som er viktigst for dem. De ga uttrykk for at tilfredsheten med SSB er høy fordi SSB er dyktig på de egenskapene ved statistikken brukerne synes er viktigst: Relevans, pålitelighet, punktlighet og aktualitet. Undersøkelsen viste likevel at mange sider ved SSBs virksomhet kan bli *litt* bedre. Statistikken kan fortsatt bli enda mer relevant, pålitelig og aktuell og ssb.no og Statistikkbanken enda enklere å bruke.

5. På jobb i SSB

Det var budsjettert med 895 årsverk i 2005, sammenlignet med 889 året før.

Budsjetterte årsverk. 1995-2005

	1995	1996	1997	1998	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Årsverk i alt	798	813	823	821	821	838	839	852	867	889	889	895
Statsoppdrag	612	619	624	652	652	664	659	650	658	677	669	663
Brukeroppdrag	186	194	199	169 ¹	169	174	180	202	209	212	220	232

¹ Nedgangen på markedsoppdraget fra 199 årsverk i 1997 til 169 årsverk i 1998 skyldes at en omfattende registreringsoppgave for Statens pensjonskasse ble sluttført 1997.

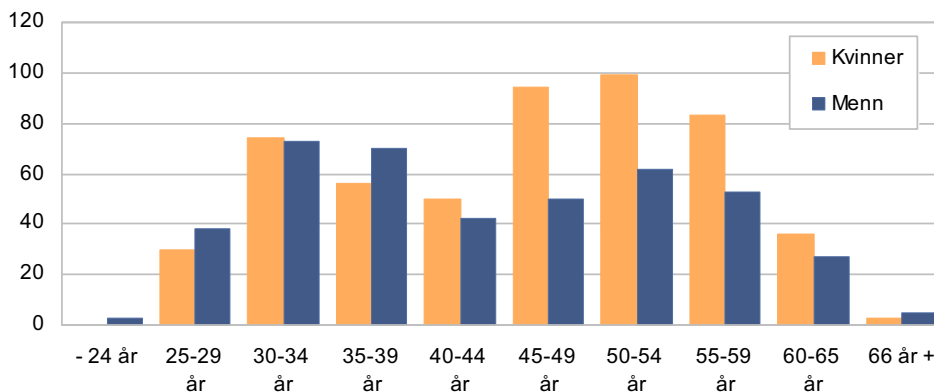
SSB hadde 948 medarbeidere ved inngangen til 2006 inkludert 19 med fødselspermisjon. Ved begynnelsen av 2005 var det 942 ansatte. Medarbeiderne fordelte seg med 558 i Oslo og 390 i Kongsvinger. I tillegg har SSB 166 lokale intervjuere som arbeider med spørreundersøkelser.

I alt 40 prosent av de ansatte har jobbet i SSB i 20 år eller mer. Andelen som har vært ansatt i mindre enn fem år har gått ned fra 30 til 25 prosent i løpet av 2005, mens andelen som har vært ansatt i 5-9 år, har økt fra 16 til 21 prosent. 7 prosent har vært ansatt i 10-14 år og 9 prosent i 15-19 år. Antall medarbeidere med 30 års tjenestetid eller mer økte med 29 i løpet av 2005, til 179.

Kvinner og menn i SSB

Det er flere kvinner enn menn blant de ansatte. Ved inngangen til 2006 var det 55 prosent kvinner og 45 prosent menn, som ved forrige årsskifte. Det er flest kvinner i aldersgruppene over 40 år (60 prosent), under 40 år er det flest menn (53 prosent). I SSB i Oslo er det like mange kvinner og menn. I SSB i Kongsvinger er kvinneandelen 62 prosent.

Ansatte i SSB 31. desember 2005

På de laveste nivåene er det en sterk overvekt av kvinner, mens menn er i flertall på høyt akademisk nivå og i lederstillingene. På mellomnivået er det omtrent lik fordeling mellom kvinner og menn.

Kvinneandel ved inngangen av året. 1999-2006. Prosent

	1999	2002	2003	2004	2005	2006
Kontorstillinger	93	90	94	93	90	89
Saksbehandler lavt nivå	79	84	85	84	84	83
Saksbehandler høyt nivå	40	43	48	50	48	53
Høyere fagstillinger/forskere	34	32	33	35	37	37
Lederstillinger	24	30	33	29	29	31

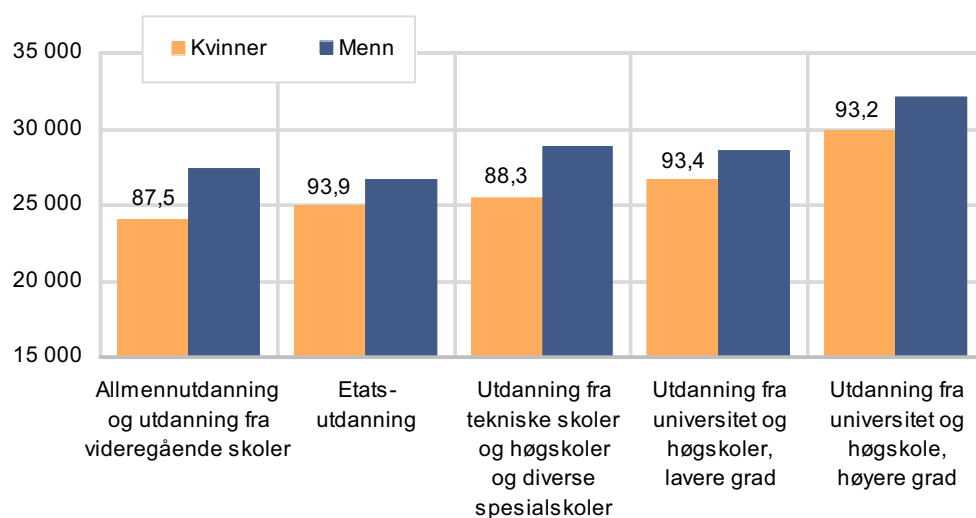
Ved inngangen til 2006 hadde SSB 51 ledere, 16 kvinner og 35 menn. Det gir en kvinneandel på 31 prosent, mens kvinneandelen var 29 prosent ved forrige årsskifte. Gjennomsnittsalderen på lederne er 50 år.

Av de 51 lederne var 26 også ledere i SSB for fem år siden. På det tidspunktet ledet 18 av dagens ledere samme seksjon eller avdeling som i dag, mens åtte ledet en annen seksjon/leder en ny enhet i dag. Blant de 25 nye lederne var det åtte kvinner. Av de samme 25 nye lederne var det fem som ikke var ansatt i SSB før de ble ansatt som ledere, tre av disse er kvinner.

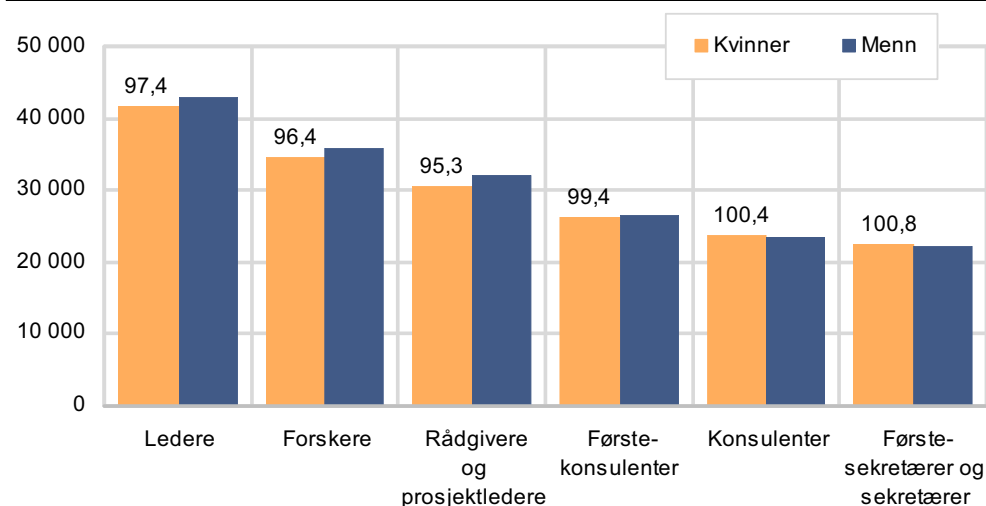
Lønn, stilling og utdanning

Gjennomsnittlig månedslønn for SSB-ansatte var 28 827 kroner per 1. oktober 2005. Kvinnelige heltidsansatte tjente i gjennomsnitt 26 951 kroner, 12 prosent mindre enn de mannlige heltidsansatte, som hadde en månedslønn på 30 580 kroner. Lønnsforskjellene skyldes blant annet høy kvinneandel i de laveste stillingsgruppene og i gruppene med lav utdanning. Sammenlignet med året før hadde kvinnelige heltidsansatte en lønnsøkning på 3,8 prosent, mens den for menn økte med 4,1 prosent i samme periode.

Gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte menn og kvinner i SSB etter utdanning. 1. oktober 2005. Kroner

Gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte menn og kvinner i SSB, etter stilling. 1. oktober 2005

SSBs ledere hadde en gjennomsnittlig månedslønn på 42 586 kroner i oktober 2005. Kvinnelige ledere tjente 2,6 prosent mindre enn mannlige ledere. Blant SSBs førstekonsulenter og konsulenter og i de laveste stillingsgruppene tjener kvinner og menn omtrent det samme. Gjennomsnittslønnen til kvinnelige forskere er 3,6 prosent lavere enn for mannlige forskere.

Den stillingsgruppen som har størst lønnsforskjell mellom kvinner og menn er heltidsansatte rådgivere og prosjektledere der mennene tjener 32 190 i måneden, 4,7 prosent mer enn kvinnene.

Blant heltidsansatte kvinner er det aldersgruppen 35-44 år og de over 60 som i gjennomsnitt tjener best. Blant menn er det aldersgruppen 55-59 år som tjener best.

Kvinner tjener mindre enn menn i alle utdanningsgrupper, gjennomsnittlig månedslønn for kvinner er fra 6,1 til 12,5 prosent lavere enn for menn i de ulike utdanningsgruppene fra allmenutdanning til universitetsutdanning av høyere grad.

Kvinner med høyere utdanning fra universitet høgskole og opp til 15 års tjenestetid tjener 2-3 prosent mindre enn menn med tilsvarende utdanning og tjenestetid, kvinner med 16-23 års tjenestetid tjener 8,5 prosent mer enn mennene i samme gruppe, og i gruppen med 24 års tjenestetid og mer tjener kvinnene 6,6 prosent mindre enn mennene.

Ved inngangen til 2006 hadde 46 prosent av de ansatte i SSB høyere universitetsutdanning og 18 prosent hadde utdanning på høghskolenivå eller lavere universitetsutdanning. Det er kjønnsforskjeller i utdanningsnivå. 33 prosent av kvinnene har høyere universitetsutdanning, 61 prosent av de mannlige ansatte. 36 prosent av de ansatte med høyere utdanning har vært ansatt kortere enn fem år.

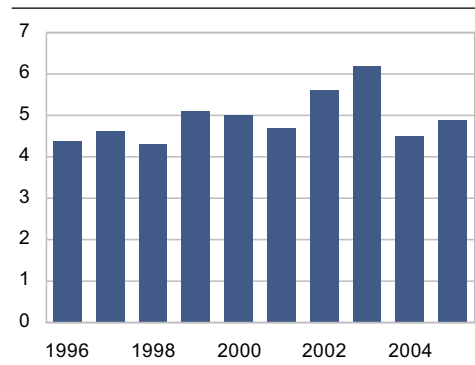
165 ansatte arbeider deltid, 64 av disse jobber mindre enn 80 prosent. Det er flest kvinner som jobber deltid.

Inkluderende arbeidsliv

SSB er en institusjon med avtale om inkluderende arbeidsliv. Målene for dette arbeidet er å bidra aktivt til å holde sykefraværet på et fortsatt lavt nivå og å ivareta ressursene som medarbeidere i alle aldre representerer, gjennom en aktiv livsfasepolitikk.

Gjennomsnittlig sykefravær var 4,9 prosent i 2005, mens det var 4,5 i 2004. SSB arbeider løpende med å forbedre helse, miljø og sikkerhet for den enkelte medarbeider. For å forebygge helseplager legges det vekt på fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen. Oppfølging av sykemeldte og grupper/personer som står i fare for å bli sykemeldte, blir prioritert. Det gis tilbud om trening for helse i arbeidstiden både i Oslo og Kongsvinger. Det er ca. 220 deltakere på trening for helse, og av disse er 140 kvinner.

Sykefravær. 1996-2005. Prosent

Medarbeiderne i SSB ble i 2005 representert av fem fagforeninger i Arbeidsmiljøutvalget og Arbeidsmiljø- og samarbeidsutvalget. De ansatte har også en representant i SSBs styre. Fagforeningene deltar aktivt både i det faglige og personalpolitiske arbeidet i SSB.

Kompetanseutvikling og rekruttering

Det ble brukt 7,7 millioner til eksterne og interne utviklingstiltak for de ansatte i SSB i 2005. En tredjedel av midlene ble kanalisert gjennom den interne kursvirksomheten Byråskolen. I løpet av året ble det arrangert 88 kurs med tilsammen 912 deltakere, mens det i 2004 var 110 interne kurs og 815 deltakere.

En medarbeider i SSB tok doktorgraden i 2005. I alt har 31 medarbeidere doktorgrad. SSB har totalt 68 forskere, hvorav 27 er seniorforskere og ni er ledere.

Ved utgangen av 2005 var 32 medarbeidere kvalifisert som statistikkrådgivere. Av disse var det 13 kvinner, det gir en kvinneandel på 41 prosent. Dette er en ordning som skal bedre kvaliteten på statistikkproduksjonen, skape en alternativ karrierevei og demme opp for turnover i gruppen av medarbeidere med kort ansiennitet. I 2005 gjennomførte SSB sitt andre pilotprosjekt i karriereplanlegging der e-læringsprogrammet *Karriereprogrammet i staten* ble testet. Prosjektet ble finansiert av midler etter hovedtariffavtalen.

Arbeidet med ledelsesutvikling har også i 2005 foregått avdelings- og gruppevis med vekt på teamutvikling og kommunikasjon, kultur og forventningsavklaring.

SSB ansatte 50 medarbeidere i 2005. Av de nyansatte hadde 78 prosent høyere universitetsutdanning.

Det sluttet 40 personer i 2005, mot 44 i 2004. Det vil si 4 prosent av de ansatte. 70 prosent av de som sluttet, hadde universitetsutdanning av høyere grad. 80 prosent av de som sluttet hadde høyere utdanning og 65 prosent hadde 0-4 års tjenestetid.

Satsingen på prosjektarbeid og systematisk kvalitetsarbeid som arbeidsform ble videreført i 2005. Utdanningsprogrammet Prosjekt- og teamarbeid ble gjennomført med 24 deltakere, og opplæring av kvalitetsloser ble gjennomført med ti deltakere. SSB har i dag 36 kvalitetsloser.

6. SSB teller og forteller

Et velfungerende nasjonalt statistisk system krever systematisk datafangst, et statistikkprodukt som utvikles i takt med samfunnets behov, og brukervennlig formidling. I tillegg er det en forutsetning med effektive støttefunksjoner innen IT og administrasjon. Forskning og analyse har en stor egenverdi, men bidrar også til at kvaliteten på statistikkproduktet styrkes. Summen av dette er Statistisk sentralbyrå, som kan se tilbake på et godt år i 2005.

Utvikling av statistikkproduktet vil alltid være en hovedoppgave for SSB. I 2005 ble det utviklet nye prisindekser for en rekke områder, blant annet juridiske tjenester, telekommunikasjon, rengjøring og databehandlingstjenester. Både næringsliv, myndigheter og forbrukere trenger god prisinformasjon. Både i Norge og internasjonalt ble det i 2005 satset spesielt på å utvikle metoder for håndtering av kvalitetsendringer i prisstatistikken.

I 2005 ble det offentlig debatt om ulike tendenser i målingen av arbeidsledighet fra SSB og Aetat. Aetat viste nedgang i ledigheten fra 2004 til 2005, mens statistikken fra SSBs arbeidskraftundersøkelse indikerte fortsatt vekst inn i 2005. Forskjeller i målemetoder og ulikheter i definisjoner kan forklare avvikene. Det ble satt i gang overvåking av utviklingen i disse statistikkene slik at Aetat og SSB i fremtiden raskere kan forklare bakgrunnen for eventuelle forskjeller. Fra høsten 2005 har begge de sesongkorrigerte statistikkene vist nedgang i ledigheten.

UT-prosjektet nådde en milepæl i 2005, da nytt utenriksregnskap for første kvartal ble offentliggjort 7. juni. I løpet av de siste par årene har SSB etablert et nytt opplegg for å hente inn data for nordmenns økonomiske forbindelser med utlandet til erstatning for valutastatistikken til Norges Bank og finansstillingen. Dette innebærer at viktige deler av utenriksregnskapet og Norges internasjonale investeringsposisjonsstatistikk baseres på ny datafangst utviklet gjennom prosjektet. Omleggingen har vært krevende for alle involverte, og arbeidet er fremdeles ikke slutført. Men den første store milepælen ble altså nådd i 2005.

SSB har gjennom statistikkloven rett til å bruke administrative registre fra offentlig sektor i statistikkproduksjonen. Denne retten er ikke like klar for helseregistre, hvor helseloven setter grenser. Dette betyr at statistikken fra SSB ikke dekker helseområdet like godt som andre samfunnsområder. Blant annet finnes det lite statistikk som viser den effekten helsetjenestene har på pasientene. I 2005 ble arbeidet for å få tilgang til slike data intensivert, men det er ennå usikkert i hvor stor grad SSB vil kunne bruke disse registrene for statistikkformål.

Statistikk for offentlig sektor har vært et satsningsfelt for SSB i mange år. KOSTRA-systemet har gitt offentlige myndigheter, forskere og allmennheten tilgang til omfattende og sammenhengende informasjon om kommunal virksomhet. Nå er turen kommet til staten. I 2005 startet prosjektet StatRes, på oppdrag fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet. Prosjektets formål er å videreutvikle statistikk for statlige virksomheter, og gjøre denne tilgjengelig for allmennheten gjennom gode og brukervennlige formidlingsløsninger. En avgrensning og systematisering av statistikk for staten må ta utgangspunkt i stats- og nasjonalregnskapet. Det er også en klar ambisjon å utvikle indikatorer for produksjon og resultatmål for de delene av staten der dette er hensiktsmessig. Dette gjelder blant annet viktige statistikkområder som helse og utdanning. StatRes er et bredt, tverrgående prosjekt, som involverer ressurser fra de fleste avdelingene i SSB. For å lykkes, kreves det også utstrakt kontakt med andre statlige myndigheter og forskningsmiljøer.

Arbeidet med revisjon av Byråets strategiplan startet i 2005. Den gjeldende Strategi 2002- er detaljert og grundig, og "står seg" fortsatt godt. Denne gangen sikter vi derfor mot et mer kortfattet, "spisset" plandokument, supplert med *delstrategier* på

flere sentrale områder, herunder IT, datafangst, kompetanse og metadata. En delstrategi for metadata ble fullført i 2005. Vi har også satt i gang med en *scenarioprocess* for å tenke gjennom mulige utviklingstrekk/endringer i omgivelsen og drøfte konsekvenser for statistikkproduksjon. Et viktig formål med strategiprosessen er å involvere organisasjonen, og gjennom 2006 vil en rekke møter og seminarer ta opp spesielle problemstillinger og drøfte utkast til strategier.

SSB ligger langt fremme internasjonalt når det gjelder å ta i bruk de mulighetene moderne teknologi gir for å effektivisere de ulike sidene av produksjonskjeden; fra datafangst til formidling. SSB gjør blant annet utstrakt bruk av administrative registre i statistikkproduksjonen. Slik omfattende registerbruk forutsetter at SSB har statistiske basisregistre av god kvalitet. I 2005 ble det arbeidet videre med å få de tre basisregistrene; for bedrifter og foretak, for eiendommer, bygninger og boliger og for personer. Basisregistrene kan brukes sammen basert på adresse som koblingsnøkkel.

I 2005 fikk SSB flere kritiske merknader fra Riksrevisjonen til regnskapet for 2004. Merknadene dreide seg om enkelte forhold ved SSBs anskaffelsesprosesser, føring av merverdiavgift for kjøp av tjenester i utlandet og manglende elektronisk arkiv for kontrakter over aktive avtaler og oppdrag.

Merknader fra Riksrevisjonen er uheldig, og det ble nedlagt betydelig innsats i 2005 for å få på plass manglende elementer i en ellers god økonomistyring. Det er blant annet etablert et elektronisk oppdragsarkiv og fastlagt rutiner for å sikre at terskelverdier ikke overstiges i anskaffelsesprosessene. Arbeidet med å sikre en velfungerende internkontroll er også godt i gang.

Statens senter for økonomistyring overtok som leverandør av lønns tjenester i 2005 både for SSB og andre statlige etater etter at Forvaltningstjenesten sa opp eksisterende avtale. Overgangen har vært krevende både økonomisk og ressursmessig, og systemet fungerer ennå ikke helt tilfredsstillende. Det viktigste er imidlertid på plass og har fungert gjennom hele overgangen; lønnsutbetalingene til medarbeiderne har gått som forutsatt.

SSB ble sertifisert som miljøfyrtårnsbedrift i 2005. SSB oppfyller dermed en rekke krav knyttet til håndtering av avfall, transport, reiser og energibruk.

I desember 2005 sto nytt tilbygg i Kongsvinger ferdig. 100 medarbeidere kunne flytte inn i nye lokaler som er knyttet sammen med resten av SSB-lokalene med elegant felles kantine. Statsbygg har vært byggherre. Prosjektet ble gjennomført innenfor tidsrammen og til en noe lavere kostnad enn forutsatt.

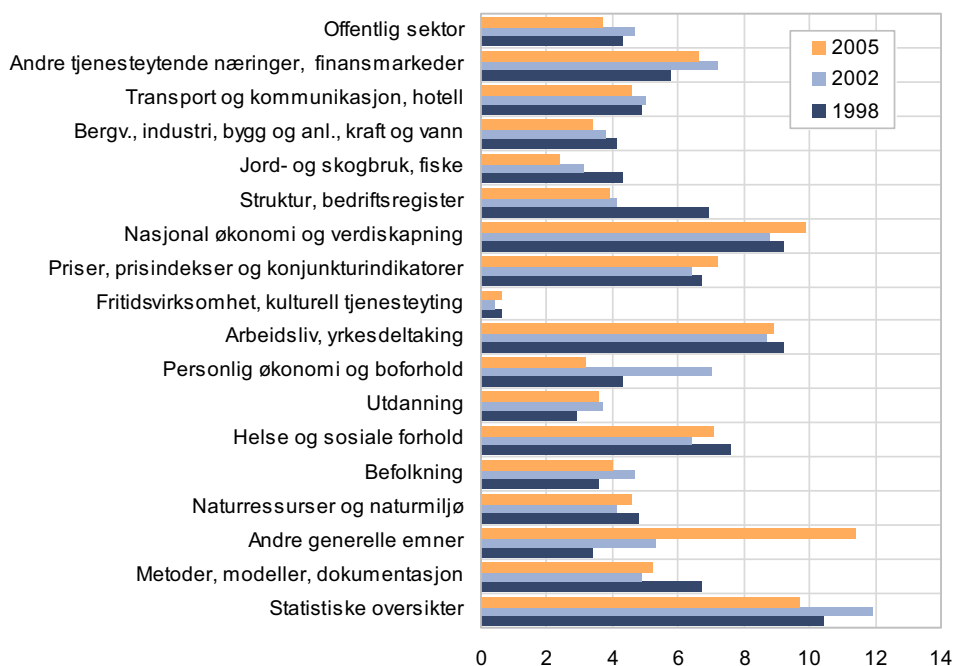
2005 har vært mitt første år som administrerende direktør i Statistisk sentralbyrå. Fra før var jeg klar over at virksomheten er omfattende, variert og mangfoldig. Jeg visste også at det er mange som er med på å dra lasset, som sørger for at kompliserte prosesser opprettholdes og videreutvikles for å kunne levere statistikk til et samfunn i stadig endring. Jeg er imponert og stolt av det arbeidet som utføres av hver enkelt medarbeider. Det er denne innsatsen som sikrer at SSB er en institusjon som teller og forteller.

Øystein Olsen
Øystein Olsen

7. Virksomheten i 2005

Det utførte arbeidet fordelte seg på følgende emneområder:

Timeverk fordelt etter emne. 1998, 2002 og 2005. Prosent

7.1 Elektronisk dataoverlevering fra næringslivet

Alle skjemaundersøkelser fra SSB til næringslivet kunne i 2005 innrapporteres elektronisk. Innrapportering fra næringslivet foregår via SSBs egen internettløsning, IDUN, via AltInn og gjennom uttrekk av data fra foretakenes egne datasystem, for eksempel lønnsystemene. Det blir også samlet inn store datamengder direkte fra kjedekontorene framfor å hente data fra den enkelte bedrift.

Andelen av oppgavegivere som velger å benytte elektronisk innrapportering, øker jevnt. Totalt 33 prosent av SSBs skjema overfor næringslivet ble levert elektronisk via Idun eller Altinn i 2005.

Rapportering fra rundt 105 kjedekontor kommer i tillegg, og bidrar i stor grad til å redusere oppgavebyrden overfor næringslivet.

Næringslivets økte bruk av elektronisk rapportering av SLN-materialet via avgiverløsningen og nå via AltInn, har bidratt til stor økning i datatilfanget til SSB. 288 000 næringsdrivende benyttet AltInn for regnskapsåret 2004 sammenlignet med 175 000 året før.

7.2 Populasjonsforvaltning

SSB har tre statistiske basisregistre som dekker personer, bedrifter og foretak og eiendommer, bygninger og boliger. Det er statistikkversjonen av Det sentrale folkeregister, som er Befolkningsregisteret, Bedrifts- og foretaksregisteret som samspiller med Enhetsregisteret og statistikkversjonen av Registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger som er SSB-GAB.

SSBs tre statistiske basisregistre er tilrettelagt for felles bruk basert på adresse som koblingsnøkkel.

I 2005 er det satt i drift en oppgradert versjon av statistikkversjonen av Registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger. Databasen er heldekkende, og et meldingssystem gir systematisk tilbakemeldinger til registreier Statens kartverk om feil og mangler som avdekkes.

Arbeidet med å etablere fullstendige konsernrelasjoner basert på innrapporteringen til Aksjonærregisteret er en del av satsingen knyttet til Bedrifts- og foretaksregisteret. Resultatene fra dette arbeidet i 2005 har gitt gode resultater, og vil kunne medføre bortfall av direkte rapporteringsplikter til Brønnøysundregistrene om konsernrelasjoner. På området offentlig sektor er arbeidet med samordningen mot Enhetsregisteret/Bedrifts- og foretaksregisteret av ulike administrative registre og forenkling av rapporteringen videreført.

Etablering av husholdning som statistisk enhet har vært prioritert i Befolkningsregisteret i 2005. Husholdning som populasjon skal baseres på koblinger mellom boliger/bolignummer i registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger og personer/familier med bolignummer i Befolkningsregisteret.

7.3 Økonomisk statistikk og næringsstatistikk

Prisprosjektet

Prosjektet arbeider med utvikling av ny og oppgradering av eksisterende pris- og volumstatistikk. I 2005 er det utviklet prisindekser for bilutleie, juridiske tjenester, telekommunikasjon, rengjøring, lastebiltransport, ruteflygning, selskapsreiser og databehandlingstjenester. Det har i 2005 vært arbeidet både i Norge og internasjonalt med utvikling av metoder for håndtering av kvalitetsendringer.

Arbeidsmarkedet

I 2005 ble det gjennomført en undersøkelse om yrkesdeltaking og omsorgsforpliktelser og en undersøkelse om midlertidige ansettelser som del av Arbeidskraftundersøkelsene.

Det ble mye oppmerksomhet rundt at Aetat viste nedgang i ledigheten fra 2004 til 2005, mens statistikken fra SSBs arbeidskraftundersøkelse viste fortsatt vekst inn i 2005. Det er både flere definisjonsmessige forskjeller og ulikheter i målemetoder mellom de to tallseriene som kan forklare avvikene. Blant annet på basis av disse erfaringene ble det arbeidet med å utvikle et løpende opplegg for overvåking av tallseriene som gjør at forklaringene kan komme raskere i tilsvarende situasjoner framover. Fra høsten 2005 har begge tallseriene vist nedgang i ledigheten sesongkorrigert.

Registerbasert sysselsettingsstatistikk ble utvidet med tall for personer med korttidsopphold i Norge og med statistikk over videreutdanning blant helse- og sosialpersonell. Det ble ellers utviklet opplegg for spesialstatistikk for undervisningspersonale i grunnskole og videregående skole, og for ansatte i Den norske kirke.

Det har tatt lengre tid enn planlagt å få yrke på plass i arbeidstakerregisteret. Ved utgangen av 2005 var fremdeles kommunalt ansatte uten yrkeskode i arbeidstakerregisteret.

Statistikk over utenrikstransaksjoner (UT)

Fra og med 2005 har SSB gjennom UT-prosjektet etablert et nytt opplegg for å hente inn data for nordmenns økonomiske forbindelser med utlandet, til erstatning for valutastatistikken til Norges Bank, som ble avvirket ved utgangen av 2004. De nye undersøkelsene som er etablert, erstatter også finansstillingen.

Dette innebærer at viktige deler av utenriksregnskapet og Norges internasjonale investeringsposisjonsstatistikk fra og med 2005 baseres på ny datafangst utviklet gjennom UT-prosjektet. Den første store milepælen i 2005 var å publisere nytt utenriksregnskap for første kvartal 2005 basert på nye data. Dette målet ble nådd, og tall ble offentliggjort 7. juni 2005.

For ikke-finansiell sektor er det etablert et datafangstopplegg hvor hovedmengden av data hentes direkte fra foretakene på årlig og kvartalsvis basis. Etableringen av det nye datafangstopplegget har vært vanskeligere enn forventet, og dette har medført at dataene ennå ikke har ønsket kvalitet. Stor innsats fra en rekke av sentrale rapportører gjennom 2005 har avhjulpet dette. For husholdningssektoren har aktiviteten vært konsentrert om kortselskapene og grensehandelsundersøkelsen. Så langt ser det ut som om kvaliteten er tilfredsstillende. For offentlig forvaltning og for ideelle organisasjoner er det etablert et eget opplegg for å hente inn data for sektoren.

Etablering av nye rutiner for å utnytte registerdata fra Skattedirektoratet, Rikstrygdeverket og Toll- og avgiftsdirektoratet og andre er under etablering. Det nye valutaregisteret, som vil bli svært viktig for oppdatering av populasjonen, er etablert, men det vil ikke ha full dekning før i 2006.

Husleie For å skaffe et bedre datagrunnlag for husleier har SSB gjennomført en leiemarkedsundersøkelse i 2005. Resultatene fra undersøkelsen er nyttige data for bruk ved husleiereguleringer. Dataene vil også bli vurdert i forhold til å forbedre måling av husleier i konsumprisindeksen.

Ny regnskapslov Ny regnskapslov med tilpasning til internasjonale standarder kan medføre endret tilgang på informasjon til den økonomiske statistikken. Det er etablert nasjonalt kontaktnett for på best mulig måte å ivareta informasjonsbehovet i offisiell statistikk. I 2005 bidro SSB med en rekke høringer om regnskaps- og skattespørsmål fra Norsk Regnskapsstiftelse og Finansdepartementet.

Aksjestatistikk Det ble frigitt ny aksjestatistikk med beholdningstall per 31.12.2004 med Aksjonærregisteret i Skattedirektoratet som kilde. Denne datakilden vil være viktig også for SSBs arbeid med konsernstrukturer og utenlandske eierforhold i Norge.

Landbruksstatistisk system Basert på data fra administrative registre og data fra SSBs undersøkelser er det utviklet et system for data om bedrifter og eiendommer i landbruket. Dette systemet vil kunne redusere omfanget av en fullstendig landbrukstelling i 2010, og vil øke muligheten for å utarbeide analyser på landbruksområdet.

Oslo-gruppen for energistatistikk Arbeidet knyttet til etablering og det første møtet i Oslo-gruppen for energistatistikk startet i 2005. Gruppen arbeider i regi av FN for å utvikle den internasjonale energistatistikken. SSB arbeidet i 2005 med å dokumentere metoder og kvalitet i oljestatistikken.

7.4 Statistikk for offentlig sektor

KOSTRA *KOSTRA*-rapporteringen omfatter årlig 17 statistikkområder, og det innrapporteres rundt 220 000 skjema.

Hovedpubliseringen av *KOSTRA*-tall i juni 2005 var vellykket, mens det var problemer knyttet til den foreløpige frigivningen i mars. Tallene ble publisert i Statistikkbanken som planlagt, mens de ordinære *KOSTRA*-tabellene først kom i april. Det har i 2005 vært arbeidet med å utvikle kvalitetsindikatorer for kommunenes tjenesteproduksjon.

I 2004/2005 er det gjennomført 14 *KOSTRA*-kurs for lokalpolitikere. Kursene ble godt mottatt, og det legges opp til videreføring av denne virksomheten i 2006.

Bruken av *KOSTRA*s opplegg for elektronisk rapportering er økt ved at det er gjennomført kvartalsrapportering av regnskaper fra kommunene og regnskapsrapportering for kirkelig sektor. Det er også gjennomført en pilot for elektronisk rapportering av tjenestedata for kirkene. Denne var vellykket, og det legges opp til fullskalarapportering fra neste år. I tillegg er det kjørt en pilot for rapportering av lønnsdata (individdata) fra kommunene.

StatRes SSB gjennomførte på oppdrag fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet (Moderniseringsdepartementet i 2005) et forprosjekt for et system for videreutvikling og forbedring av statistikk om statlig virksomhet, StatRes. Målet for prosjektet er å utvikle et samordnet system for beskrivelser av aktivitet, måloppnåelse og ressursbruk i statlig sektor.

Arbeidet skal i stor grad basere seg på eksisterende statistikk med utvikling av indikatorer for å beskrive statlig sektor og en samlet og helhetlig publisering.

Regnskapsstatistikk Det samles inn regnskapsstatistikk for offentlig sektor, nærmere bestemt statsregnskapet og andre stats- og trygderegnskaper, kommuneregnskaper, og regnskaper for offentlig eide foretak. Regnskapene inngår i nasjonalregnskapet, internasjonal rapportering og egne publiseringer. I 2005 ble det utarbeidet ny regnskapsstatistikk for offentlig eide foretak.

Lønnsstatistikk Lønnsstatistikk for helseforetakene 2004 med egen datainnsamling ble presentert for første gang i 2005. Samarbeidet med Kommunes sentralforbund om innhenting av lønnsopplysninger for ansatte i kommunene, inklusive skoleverket, ble ytterligere styrket i 2005. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har satt i gang et arbeid med fornying av statens sentrale tjenestemannsregister, og SSB er involvert for å sikre data til offisiell statistikk.

7.5 Personstatistikk

Helsestatistikk SSBs helsestatistikk dekker følgende deler av sektoren med statistikk over aktivitetsnivå, personell og økonomi: Kommunehelsetjenesten inklusiv tannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten (sykehusstatistikk) og pleie- og omsorgstjenesten. Statistikk over helsepersonell baseres i økende grad på registerdata. Siden det ennå ikke finnes data om enkeltindivider som mottar tjenestene, mangler statistikk som belyser effekten av tjenestene. Det er imidlertid i 2005 gjort forberedende arbeid for å få tilgang til slike data både når det gjelder spesialisthelsetjenesten (Norsk pasientregister), kommunehelsetjenesten (SEDA) og pleie- og omsorgstjenestene (IPLOS). Det er ennå usikkert i hvor stor grad det vil være adgang til å benytte disse registrene i offisiell statistikk.

Folke- og bolig telling I 2005 ble det gjennomført en kartlegging av folke- og boligtellingskjennemerker med utgangspunkt i internasjonale anbefalinger for folke- og bolig tellinger. Det er kartlagt hva som kan lages direkte på grunnlag av årlige registerstatistikker, og hva som ikke kan dekkes ved hjelp av registerdata. Problemene er i første rekke knyttet til boligkjennemerkene, og til at det ikke er full dekning av boligadresse i alle kommuner. SSB har også deltatt i FN's arbeid med nye anbefalinger for folketellingene i 2010, og hadde ansvaret for et nordisk prosjekt som vil dokumentere nordisk praksis på området registerstatistikk.

7.6 Forskningsvirksomheten

Analyser av skatt, fordeling og konsumentatferd Det har vært arbeidet med nye og mer omfattende modeller på skatteområdet i 2005 med særlig vekt på bedriftsbeskatning. Skatteberegningsmodellene har vært viktige bidragsyttere til tallmaterialet i Bondevik-regjeringens skatteopplegg i 2005 og i arbeidet med tilleggsproposisjonen fra Stoltenberg-regjeringen. Beregningsmodellen for grensehandelutsatte varer og tjenester ble benyttet i St.prp. 1 (2005-2006). I 2005 har analysearbeidet knyttet til skatt bidratt til evalueringen av skatte-reformen fra 1992 finansiert av Norges forskningsråd.

Energi- og miljøøkonomiske analyser Etter mange år med stor overkapasitet på tilbudssiden i kraftmarkedet har etterspørselen etter hvert begynt å nærme seg kapasiteten. Dette bidrar til økende priser i markedet. Samtidig påvirkes prisene av økte gasspriser, introduksjonen av utslippskvoter for CO₂ og fallende kullpriser. Myndighetene vurderer også å innføre nye instrumenter for å øke tilgangen på fornybar energi. I flere forskningsprosjekter i SSB i 2005 analyseres problemstillinger knyttet til disse utviklingstrekkene. Med bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel vil også prisene i markedet kunne

fluktuere mer enn tidligere på grunn av variasjonen i tilsigene til vannkraftmagasinene. I etterkant av krisen i 2003 har en også analysert virkningen av andre typer tilsigssvikt enn den som vi den gang opplevde. Virkningene av instrumenter påvirkes også av husholdningenes tilpasninger og sammensetningen av elektrisitetsforbruket, og analyser viser at en betydelig lavere andel går til boligoppvarming enn vi hittil har trodd. Det er også gjort analyser av utformingen av kvotemarkedet for klimagasser og effekten på andre lands utslipp ved ulike utforminger av klimapolitikken.

- Indikatorer for bærekraftig utvikling* NOU 2005:5 *Enkle signaler i en kompleks verden* presenterer et sett med indikatorer for å overvåke hvorvidt utviklingen i Norge beveger seg i en bærekraftig retning. SSB har hatt en sentral rolle i å utvikle indikatorsettet og Nasjonalbudsjettet 2006 støtter forslaget til indikatorsett, og peker på at SSB vil ha en viktig rolle i det videre arbeidet. Det er flere av indikatorene som krever utviklingsarbeid.
- Konjunkturanalyser og makromodeller* Det har de siste årene vært stor og økende interesse for konjunkturutviklingen og norsk økonomis virkemåte. Innføringen av inflasjonsmål i pengepolitikken har trolig bidratt til dette ved at renteutviklingen nå henger klarere sammen med forløpet i sentrale makroøkonomiske variabler. Som vanlig har SSB utarbeidet fire konjunkturrapporter med prognoser. I tillegg kommer diverse artikler og rapporter som belyser norsk økonomis virkemåte. Betydningen av renter og valutakurs for innenlandsk konjunkturutvikling og prisutvikling er blant annet analysert. Faktorene som bestemmer valutakusen er også studert.
- Analyser av arbeidsmarked og bedriftsferde* Det ble i 2005 gjennomført et stort prosjekt om beregning av skolebidragsindikatorer. Et flerårig prosjekt om evaluering av SkatteFUNN-ordningen ble videreført. Innenfor arbeidsmarkedsforskning ble det gjennomført et prosjekt for å undersøke hvordan arbeidsledighetens varighet og økonomiske insentiver påvirker sannsynligheten for å forlate arbeidsstyrken. To andre prosjekter knyttet til henholdsvis forholdet mellom teknologiske endringer og tidligpensjonering og årsaker til utviklingen i uførepensjonering på 1990-tallet, ble fullført.
- Offentlige finanser* I 2005 har det vært gjennomført analyser av den langsiktige utviklingen i offentlige finanser, herunder vekst i skattegrunnlag og offentlige utgifter til pensjoner, helse-tjenester og eldreomsorg. Virkninger på insentiver til arbeid og inntektsfordeling av skattesystemet og ulike velferdsordninger har også vært analysert. Analyser av inntektsfordeling og fattigdom og et nordisk samarbeidsprosjekt om regional arbeidskraftmobilitet ble avsluttet.
- Økonomisk vekst og effektivitet* SSBs likevektsmodell for økonomisk vekst og effektivitet er videreutviklet i 2005 med revidering av inntektsmodellen. Det er videre gjennomført sensitivitetsanalyser av flere viktige parametre i modellen. Likevektsmodellen er brukt i en rekke anvendte analyser blant annet analyser av effektivitetsvirkninger av subsidiering av energi til kraftkrevende industri. Modellen ble også brukt i flere miljøøkonomiske analyser, og i analyser av offentlige finanser på lang sikt. Modellen er også brukt til et prosjekt som analyserer drivkrefter bak teknologisk utvikling og kunnskapsakkumulasjon i et lite, åpent land som Norge. Dette prosjektet fokuserer spesielt på sammenhengen mellom innovasjonspolitik og miljøpolitikk for å nå miljøpolitiske mål.
- Petroleum- og miljøøkonomiske analyser* Den globale oljemarkedsmodellen har i 2005 blitt benyttet til å se på ulike scenarier for oljeprisen. Analyser antyder at det vil være lønnsomt for OPEC å holde en høy oljepris både på kort og mellomlang sikt (30 år). Videre er det blitt sett på tilbud av gass fra Russland til Europa ved at det er analysert hvordan Russlands eksport i stor grad avhenger av hvilken politikk som føres innenlands. Dersom Russland opprettholder sitt mål om lave nasjonale gasspriser, vil dette føre til at Russland eksporterer mindre til Europa enn ønskelig fra Russlands side. Det er også analysert i hvilken grad næringspolitikk og klimapolitikk kan ha gjensidig nytte av hverandre. En finner at myndighetene i et lite land kan ha gode grunner til å sette

strengt utslippsmål for sin nasjonale industri. Dette skyldes i all hovedsak at strenge utslippsmål vil gi tøffere konkurranse mellom rensindustribedrifter og dermed lavere priser på rensutstyr. Dette er en ny type strategisk effekt som har vært lite omtalt i litteraturen. Videre er det utgitt en rapport som følger og analyserer utviklingen i den norske nasjonalformuen i perioden 1985 til 2004.

Analyser av befolkningsutviklingen

Ny befolkningsframskrivning for landet og alle kommuner ble offentliggjort i desember 2005. Samtidig ble det også lagt fram en nasjonal framskrivning av innvandrerbefolkningen.

Det er utviklet et enkelt modellapparat til den løpende overvåkingen av fruktbarheten. Det gjør det mulig raskt å analysere de underliggende komponentene i utviklingen så snart data foreligger. Sentrale forskningsarbeider i 2005 har vært et nordisk prosjekt om familiepolitikk, fruktbarhetstrender og familieendringer, analyser av samlivsutvikling og samlivsbrudd og et svensk-norsk prosjekt om registrerte partnerskap. Med data fra en større postal undersøkelse har en også sett på unge nordmenns fruktbarhets- og ekteskapsintensjoner. Samme datasett har vært benyttet til å analysere valg av etternavn ved giftermål og valg av barns etternavn.

Analyser av levekår

Det har i 2005 vært arbeidet med analyser om samvær og økonomi blant enslige foreldre og samværsforeldre som ledd i evalueringen av bidragsreformen fra 2003, analyser av arbeidstid og arbeidstidsordninger blant foreldrepar, analyser av landbruksbefolkningens levekår og analyser av holdninger til innvandrere. Det har videre vært arbeidet på analyser om sammenhengen mellom levekår og lovbruddskarrierer, av levekårene i Oslo indre øst og av endringer i bosettingsmønstre blant innvandrere i Oslo.

7.7 Tilgjengelighet for brukerne

Data til forskning

Det er etablert en første versjon av nettsider med informasjon om Data til forskning inkludert direkte koblinger til definisjoner av variabler. Dette arbeidet er en del av en større oppgave for å bedre infrastrukturen og tilgangen til mikrodata for forskere. I juni ble det arrangert et bredt anlagt seminar med stor deltakelse fra eksterne forskermiljøer.

20 eldre statistikkpublikasjoner ble lagt ut på ssb.no, heriblant Historisk statistikk 1978 og hver tiende utgave av Statistisk årbok 1880-1990. Målet er at alle eldre publikasjoner etter hvert skal være tilgjengelig i en søkbar form på ssb.no.

ssb.no

Markeringen av ti år med ssb.no ble gjennomført 1. mars. Bruken av ssb.no øker fremdeles. Det var 54,2 millioner oppslag i 2005, mot 43,4 millioner i 2004. Tema-sidene på ssb.no ble videreutviklet og gir oversikt, presenterer hovedtall og tydeliggjør hva som er de sentrale statistikkene for et samfunnsområde. Ved utgangen av 2005 var det 28 temasider. Temasidene er tatt godt imot av brukerne. For ssb.no arbeides det kontinuerlig med å ta i bruk ny web-teknologi for å optimalisere ytelsen for brukerne av tjenestene på ssb.no. Flere lange tidsserier for historisk befolkningsstatistikk og historisk nasjonalregnskap er gjort tilgjengelige i Statistikkbanken. Brukerne gir god tilbakemelding på Statistikkbanken.

Som vanlig i valgår publiserte SSB valgaktuelle artikler i de siste ukene før valget for å bidra til best mulig kunnskap om de aktuelle politiske temaene.

7.8 Internasjonalt statistisk samarbeid

Internasjonalt statistisk samarbeid har alltid vært viktig for å få til bedre internasjonal sammenligning og for å styrke kvaliteten på statistikken. Særlig det europeiske samarbeidet innenfor rammene av EØS, har stor betydning. Samarbeidet er ressurskrevende, både gjennom deltakelse i møter og prosjekter, og gjennom tilpasning av det norske statistikksystemet til internasjonale standarder og krav.

Foreløpig oversikt viser at det i 2005 var 112 møter i forbindelse med det statistiske samarbeidet i EØS, sammenlignet med 107 året før. Antall møter i OECD og FN/ECE lå samlet på 24 for 2005, det var like mange som i 2004.

I 2005 ble i alt 25 nye rettsakter innenfor statistikkområdet tatt inn i EØS-avtalen. De fleste innebar iverksetting av eksisterende forordninger fra Europaparlamentet og rådet, men det var også rettsakter knyttet til harmonisering av bruttonasjonalinntekt, statistikk om utenriksregnskap og om offentlig forvaltnings gjeld. Det samlede antall rettsakter innenfor statistikkområdet er nå nærmere 190.

Arbeidet med å effektivisere dataformidlingen til internasjonale organisasjoner ble fulgt opp, og nye tekniske overføringsmetoder blir i økende grad tatt i bruk. I 2005 ble det oppnådd en mangedobling av statistiske informasjonen som ble overført til EUROSTAT via en standard dataformidlingskanal.

Ved utgangen av 2005 var det norske tall for i alt 101 av 116 mulige indikatorer i databasen over sammenlignende indikatorer for EU-landene basert på Lisboa-prosessen.

På nordisk plan fortsetter blant annet samarbeidet om den nordiske statistiske årbo-ka og faglig utviklingssamarbeid på ulike områder, blant annet knyttet til bruken av administrative registre og om muligheten for å etablere et register over nordiske selskaper som har virksomhet i flere enn ett nordisk land.

Statistisk utviklingssamarbeid

Internasjonalt utviklingssamarbeid i regi av SSB har som formål å gi faglig bistand til å bygge opp institusjonell statistikk- og samfunnsplanleggingskapasitet i land i sør og i land i en økonomisk overgangsfase. Virksomheten er i sin helhet finansiert av Utenriksdepartementet/NORAD.

Ved utgangen av 2005 hadde SSB pågående langsiktige samarbeidsprosjekter med statistikkbyråene i Angola, Malawi, Mosambik, Eritrea, Albania og Moldova. I tillegg ble det lagt planer for tilsvarende samarbeid med Sør-Sudan, Kasakhstan og Kirgisistan.

SSB har i 2005 også arbeidet med å etablere et opplegg for fattigdomsmonitoring. En landrapport basert på dette ble publisert for Malawi i samarbeid med statistikkbyrået der. I 2005 publiserte SSB også en presentasjon og dokumentasjon av en statistisk modell for sannsynligheten for å være fattig.

SSB har siden 2003 drevet et program for utveksling av yngre statistikere finansiert av Fredskorpset. Programmet drives slik at en ansatt hospiterer i samarbeidslandets statistikkbyrå samtidig som SSB tilsvarende er vertskap for en statistiker fra det aktuelle landet. Formålet med utvekslingen er å drive gjensidig kapasitetsbygging og øke interessen for internasjonalt samarbeid. I 2005 ble en ny utvekslingsavtale med Uganda satt i gang, og nye landavtaler planlegges for 2006.

7.9 Elektronisk samhandling

Elektronisk samhandling er et større program som går over flere år, og som utvikle samvirkende løsninger for brukervennlig innrapportering, gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater og samordnet formidling av all offisiell statistikk i Norge.

Programmet utnytter og bygger videre på erfaringer som er høstet gjennom arbeidet med ssb.no, KOSTRA og IDUN/AltInn. For å oppnå bedre samordning blant annet mellom disse løsningene, er det i 2005 arbeidet med å etablere en felles IT-plattform som bygger på prinsippene om tjenestebasert arkitektur. Slike IT-løsninger kan lettere gjenbrukes av andre.

I 2005 ble det fullført en ordning som sikrer elektroniske skjema som et tilbud for alle SSBs skjemabaserte undersøkelser mot næringslivet. Den planlagte integrasjonen mellom SSBs løsning for e-skjema, IDUN, og AltInn ble ikke gjennomført i 2005. I påvente av ny sikkerhetsportal ble integrasjonen utsatt fordi sikkerhetsportal vil være et viktig element i samspillet mellom løsningene.

Planleggingen av funksjonalitet for å utvikle en portal for felles formidling av offisiell statistikk er i hovedsak gjennomført. For brukerne skal all offisiell statistikk oppleves som tilgjengelig på samme sted. Rapportering av statistikk til internasjonale organisasjoner er også en del av dette formidlingsarbeidet.

7.10 Arbeid med kvalitet og sikkerhet

Systematisk kvalitetsarbeid

SSB har arbeidet systematisk med kvalitet de siste årene. Arbeidet dreier seg først og fremst om at alle ledere og ansatte skal være bevisst at målet er å produsere statistikk og analyser som svarer til brukerkravene, så effektivt som mulig. Det er også en viktig del av kvalitetsarbeidet å dokumentere kvalitet i statistikkene, slik som blant annet EU-forordningene krever.

Kvalitetsarbeidet er blitt stadig sterkere integrert i alt arbeid i SSB, blant annet ved at kvalitetsloser deltar som rådgivere i prosjekter. I 2005 ble det utdannet ti nye losere og det ble holdt oppfriskningskurs for losere som er utdannet tidligere. Det legges vekt på å dokumentere beste praksis og gode metoder på ulike områder.

Datasikkerhet og beredskap er også en del av kvalitetsarbeidet. I 2005 er dette arbeidet konsentrert om internkontroll av prosedyrer og beredskapsplanlegging basert på lovpålagte krav.

Metadata og dokumentasjon

Arbeidet med dokumentasjon står sentralt i det systematiske kvalitetsarbeidet. Relevant dokumentasjon er nødvendig for at brukerne skal kunne finne, forstå og bruke statistikken. Dokumentasjon er også en forutsetning for effektive arbeidsprosesser. Strukturert dokumentasjon av data og statistikk kalles ofte metadata.

SSBs metadadatastrategi er en rettesnor i arbeidet med metadata. Innholdet i de enkelte metadatasystemene rendyrkes nå slik at et system for eksempel dokumenterer SSBs standard klassifikasjoner og et annet SSBs variabler. Det er opprettet forbindelser mellom enkeltsystemene slik at informasjon fra et system blir tilgjengelig også i andre systemer når det er relevant. På denne måten vil brukerne møte et helhetlig metadatasystem, og en kan både minimere dobbeltlagring av informasjon og gjøre informasjon lettere tilgjengelig.

For brukerne er det i løpet av de siste årene utviklet systematisk dokumentasjon i form av "Om statistikken" på ssb.no. Nesten alle statistikker følges nå av slik dokumentasjon av begreper, produksjonsmetoder og kvalitet.

To sentrale metadatasystemer er databasen for standard klassifikasjoner og et dokumentasjonssystem for variabler som brukes i statistikken. Standarddatabasen er tilgjengelig på ssb.no, mens variabeldatabasen er tilgjengelig til en viss grad via andre systemer.